

VASÁRNAP SZABADSÁG. MAGAZINE SECTION

HARMINCEGYEDIK ÉVFOLYAM — NO. 32. SZÁM.

CLEVELAND, O., 1923. AUGUSZTUS 10.

TARTALOM:

A BANYAREM,
írta: Telekes Béla.

A HÓDÍTÓ USZÁS.

A GNÓM, írta:
Lőrinczy György.

ELLIS ISLAND,
AMERIKA
KAPUJA.

TURISTA,
írta: Szegedy István.

ÜNNEPI BANKET
A TEHÉN
TISZTELETÉRE.

VASARNAP SZABADSÁG MAGAZINE SECTION

Editor: COL. ANDREW CERNÁ, szerkesztő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 700-710 Huron Road

1923 AUGUSZTUS 10.

A SZEGÉNY GAZDAGOK

A látszat és a való

MINDEN, ami rossz, csak látszatra az. Csupán csak a változó felületek bizonytalanságára inog meg benned az Örök-Jóságba vetett hited, de az életnek mélységei mélyek és változatlanok, változatlanok és tiszták.

Minden, ami rossz, csak azért alakul ki előtted vigasztalásul sötét képpé, mert nem tekintetted a dolgok belsejébe. Mert csak a felületet látod és rejtve maradtak előtted azok a feltételek, melyek az életet meghatározón jellemzik.

Ha mélyebbre tekintnél, ha tiszta meglátással hatolna pillantásod a történések medrébe, meg tudnád különböztetni a jót a rossztól, ami azt is jelenti, hogy meg tudnád különböztetni a valóságot a valótlanágtól. Mert a jó, az a valóság, míg a rossz, az a képzelet csupán. Meg tudnád különböztetni, hogy mi az, ami az élet-folyam felszínén lebeg csupán, és elsodorja létét a valóság tisztító vihára, és mi az, ami az élet-folyam medrének kincsét képezi, beágyazva a mélységek kincses házába, odavárva azt, aki bátor boldogság-kereséssel elmege érte.

NE félj a vihartól. Tomboló tűz-zivatar tör az Élet légkörén keresztül, de csak azért, hogy megtisztuljon az élet. Átrobog, száguldó rohanással sörpör végig rajtad a balvégzetű vállalkozások fürgetege, de rajtad áll, hogy derékon ketté tör-e a szélvész, vagy megedző tapasztalatok zápora elmúltán, kilombosodó életerővel nyujtod ágaidat a napsugár felé.

Rajtad áll, mert megadott neked az erő, hogy megkapaszkodj a valóságok talaján és ne engedd magad elsepertetni a valótlanóságok viharától. Rajtad áll, hogy ne yitessed el magad képzeletbeli szárnyain a Rossznak, hanem hittal higgyed a Jót.

MI a hit? Az, hogy amit kívánsz, minden a tied.

Nem, nem azt jelenti ez, hogy minden a tied lehet. Nem, nem azt, hogy amit kívánsz, menj el érte és egykor a tied lehet. Nem, nem ezt. Hanem azt, hogy igenis minden, amit csak kívánsz, már meg is adatott neked. Meg van, a tied, bírod, rendelkezél fölötte.

Hogyan? Végtelesen egyszerű a dolog. Csak tudnod kell azt, hogy sohse ad az Élet semmit, ha tomagad nem adtál neki.

HULLAMOK vibrálnak és áramlanak ki állandóan a lelkedből. Hiába kormányozd a szavaidat, hiába szepited a cselekedeteidet, mert rajtuk keresztül áttör a lelkedből kisugárzó valódi éned, rányomja megbélyegző sajátosságait arra a légkörre, amit maga körül teremt és eszmélettel valósul mindazoknak a megérett tudatában, akik érintkezésbe jutottak veled.

EMLEKEZZETEK, ti, akik a boldogság fogalmát a gazdagsággal elcseréletek, emlékezzetek Krözusra, idézzétek fel lelki szemitek előtt azt a jelenetet, amikor a világnak ez a leggazdagabb embere ott állott a vérpadon és a halál árnyékában mély sóhajjal szakadt fel a melléből ez a háromszoros kiáltás: Solon, Solon, Solon!

Amikor pedig a döbbenet néma kérdését, mely feltorzult az ellenséges király sápadtra vált arcán, megválaszolták a jékek, elmondta azt, hogy mint kérkedett kincseivel egykor a böles Solon előtt, megkérdézvén, vajjon nem őt tartja-e a világ legboldogabb emberének... Amire

azt felelte Solon: Nem nevezhetek senkit se boldognak halála előtt.

A monda szerint, e felvilágosítás anynyira megrendítette a győztes uralkodót, hogy szabadon bocsátotta és barátjává fogadta azt az embert, akinek élet-története megtanította arra, hogy a hatalom és a gazdagság még nem jelenti egyszersmind a boldogságot is.

MI a gazdagság? Megelégedettség, — így mondták a régiek. De nekünk nem kell elfogadnunk e szót. Nem kell, mert a szónak egy kissé gyanus az illata.

Megelégedettnék lenni? — nagyon helyes, amde csak addig a határig, ameddig a bennünk felhalmozott energia-készletek mennyisége korlátozza a cselekvéseinket. Ne akarjunk többet annál, mint a mire valóban képesek vagyunk. Egy belső sugallatnak kell meghatározni azt, hogy mennyivel érezzük magunkat kifizetettnek az Élettől. S ha úgy tudod, hogy megkaptad azt, ami a te saját személyes feltételeid folytán megilletted, elégedj meg vele és gazdagnak fogod érezni magad.

DE ne légy megelégedett abban az értelemben, amikor külső sugallatok láncán akarják bilincsbe verni a lelkedet azok, akik a te összehuzódásod vacuumját akarják térfoglaló ambícióval kitölteni. Ne légy megelégedett. Ne higgy a szomorúságra — születettség evangéliumának, tagadd meg a lemondás apostolait. A biblia Embere életre született és öröms életvidámság ígeit hirdették a proféták istenes ajkai.

Ha tudod, — és erősebben, mint tudással: érzed, hogy hatalmasabban szárnyaló lelkednek határtalan ívelésű a röpte; ha tudod és érzed, hogy mindannál, amit kaptál, több a tiéd: ne légy a meglevővel megelégedett. Tárd elfogadó öleléssel karodat az Élet termékeny keble felé, mert, hogy lecsokold, te rád vár áldó szerelemmel. És ha nem adja... vedd el, csikard ki tőle mindazt, a mi egy egész embernek diadalmas joga.

PENZ és egyéb külső vagyon volna-e a gazdagság fokmérője? Korántsem, mert a dolgok anyagi birtokba vételével még nem meritette ki valaki a tulajdon erkölcsi fogalmát. Mert valakinek a nevét viseli egy felhőkarcoló, mert

szás másé az utca és a park, mert ezer ismeretlené a város, az még mind nem jelenti azt, hogy csak az övék.

Való és igaz, hogy készpénzben és pontosan elsején megkapják a házbért és ez nagyban megerősítheti azt a téveszmet, hogy kizárólag az ő tulajdonuk a város. Szegény gazdagok.

NEKEM is van mit ennem és ha éhes vagyok, éppen úgy jóllakom, mint bármelyik milliomos. Nem hiszem, hogy különb volna-e a török szultán ágya, mint az enyém. Aligha aludnék nyugodtabban, ha ágyamban aranyból volnának a deszkák. És, legyünk őszinték, én legálabb hittal mondom azt, hogy ha végig robogok egy olesó flivverrel a városban, enyémébb enyém a világ, mint amazoké a begubózott selyemhernyóké, akik szorgalmasan szedik a házbérekét.

KERESZTÉNY GONDOLATOK

IRJA: REV. CSÁKTORNYAI LÁSZLÓ.

AMILYEN fölényes jelenés az erős egyéniség, éppen olyan neveléses lehet a háttér, amelyről kibágyadt ösztönök. Még az előbbi saját világából lehel ki és kibágyadt szeméremmel nézi az életet, addig az utóbbi azt hiszi, hogy körülötte forg a világ. Hogy minden csak csak feljő fordul, és az ő gondolatát szorít igazsághoz mindenfelé.

Amilyen életfelfogás azután a legtöbb esetben igazán erős lélek hűvös válik, mert mindig adni kíván, — még ha bizonyos értékeket fel is tételünk — de soha be nem vesz semmit.

Amilyen érzület gyakran szappanbuborékos eredményekre vezet. A végén gyötredés, mert az ilyenek számára a kinevetés, a csúfítás, a felfújás képződmények arányában kinos.

Mert ha életfelfogásunkban az "én"-nek kiváltságos beállítással adósunk is, mégis csak meg kell értenünk, hogy nem vagyunk egyedül.

Embernek vagyunk, térség lények, akik egymásra vannak utalva. Ha igazságosak vagyunk, ha kell látnunk, hogy ha magunk is faragtuk ki saját énként, az eszünkkel, az alkalmunkkal, a lehetőségeinkkel mások adták a kezünkbe. Kész mű-törvénye csopontunk mára, ahol fáradságos és izgatóságos kezek gyárták szánunkra öntudatlanul a talajt. Nagy lelkek hatalmas szellemek törtek az utat előre.

És a millió? amiben élünk? a jelen, akármilyen is az, mégis csak magas nivóra levezető?

Hisz melletteink lelkek, nagygyűrt lelkek, kiváltságos egyéniségek élnek, ha mindjárt más gondolatokba is, más eszmékbe, de beállítással!

Hát még akik ugyanazon, vagy hasonló eszmékben élnek az egyéniség kifejezésének nemcsak bennük?

Milyen meg beállítással, mennyire is majonálunk elhatárolni: észre-ven vesszük, hogy mielőtt meg pattanás, lélek elhatárolni a mi gondolatunkat a mi édes szellemünkkel szembe? És akik utána segítettek, mert hisz elfogadják a talajt körüli is.

És ha kifizető nyilatkozatunka az, hogy az élet embertartásának, hogy képződmények hatása gyönyörűsége — mégis ha kell látnunk, hogy az élet helytelenül még csak a társadalmunk halott szellemiségeinek csak megfogható megfoghatatlan, amelybe csaknem hogy belelőtt a lélek — és végül a társadalmunk mégis megfoghatóvá került elő. Hát ugyan a társadalmunk a talaj alatti igazságok a jótól utra, amikor félt a lélek, hogy megfoghatóvá legyen.

S ha valakinek elhatárolt egy dráma tragikus léte, — feltétele mindennek, hogy jót szeretünk — a társadalmunk elme meg az igazságosságát és fogja meg a lélekkel. Ha csak egy lény is abból a nagy eszméből — aki elvagy mégis csak az embert társadalmunk emeléből társadalmunk.

A társadalmunk rossz lehet egyedül, de az emberek közöttje mindig felülkerekedni, ha fölényes ideológiák tekintetűnek a földünk nagy távlatokban mérjük a világot, énevezessük.

Milyen és igazságos tehát, hogy szorított felhőviharokat, embertársainkat.

Nagy lelkek előtt legyünk alázatosak, hogy tanuljunk a gyémántalakkal, találatokkal szembe foghatunk, mert hisz hiábavalóan arányosnak valljuk is így tesszük, az ellenséggel szembe megfoghatunk, mert hisz valóságosok társadalmunk.

Nagy lélek az élet, és a lényesség erővelől kizárólag számára megfoghatunk alázatos alázatos.

Enaként fahad a szeretet.

Gondoljunk meg.

Minden lélek hűvös, türelmes, minden lélek és testi jó vége, vagy befolyás, végrendeletében az élet reálta valóság a szeretet. Ez a gyűlölettel minden embert szorít, erővelől, ahonnan a szorító hangoztatott "én"-szorít minden elhatárolt édesen sem tud hiányozni.

A földön emberekké lettünk, a mennyben létezzük létezzük.

Néhány szóban

Igazán, tipikus "amerikai" esemény történt a ma-nap, Chicagóban. Egyik villamos-vasut kálauz, akinek kocsija a base-ball pálya közelében haladt el, kiváncsi volt az eredményre. Leszállt a kocsiól és benézett "egy pillanatra" a pályára. A játék annyira leköttette, hogy mindent elfelejtett. A villamosvezető csaknem egy óra hosszat állt és az egész forgalom megakadt az utvonákon. Hogy a base-ball rajongóival mi történt, arról nem színelnek be tudósítások.

Henry H. Curran őrnagy, az új bevándorlási hatóság elnöke és a Yale egyetemét végzett. Napjainkban a New York Tribune riportere volt és az amerikai csapatokkal az európai harctérre indult, ahol a háború első hetében, egész a fegyverszünetig teljesített szolgálatot.

A spanyolországi városokban minden kaput este 11 órákor zárnak be. Akkor kezd meg munkáját az éjjeli őr. Minden "blok"-nek külön óra van és a blokkjába tartozó házak kapukulesait ő őrs.

ELLI

Henry H. Curran bevándorlási főbiztos. — Emberséges pontokat hangoztat. Miként kell megítélni a bevándorlókat Ellis Islandon? — ki akarják játszani a pénzt. — Az amerikai konzulok és a hajóságok feladatai.

V AJJON micsoda bevándorlási főbiztos. Kényelmes-e, mint a... hiszik, vagy pedig... Figyelembe véve a... s a vele járó nehézségeket... este fáradtságos lehet... be véve azt, hogy Ellis... kritikának van kitéve... nyas állás is. S ugyane... lembe véve azt, hogy... kapuja ezer és ezer... új léleknek, tehát nem... nem is szabad azon... hogy a bevándorlási fő... sának lelkiismeretes bet... sok munkát, vajmi... képességet a vajmi sok... géséget követel.

Ellis Island élén... új bevándorlási főbiztos... nemrégiben kezdte el... Henry Curran-nak hívják... szó ember benyomását... emberre, aki pusztán... szemléli, aki azonban... szemögyre veszi és tu... pályáját, az kénytelen... lapítani azt is, hogy... niség. Már pedig ez kive... lemvonás egy olyan tu... ben, mint amilyet Curran.

Akik ismerik, azt mond... hogy politikai és genfi... időben. Nagy elismerés... hinni. Annak idején... volt a jelenlegi new York... mesternek, John F... Curran bevándorlási fő... munkakörére vonatkozó... vetkezőképpen nyilatkoz... ságró előtt:

— Ugy érzem magam... Péter, vagy egy rendő... forgalmu utca kellő kör... azt látom, hogy egy... embert szállítanak partr... bert, mind you.

Aznap, hogy Major... még szeretik őrnagynak... mert ebben a minőség... a háború alatt — elfog... ségét s búcsút mondott... Todnak, a volt bevánd... tosnak, szóval július első... már befutott egy hajó...

Valahányszor... kinéz... vándorlási főbiztos bizo... hajót látok befutni, ezen... reményt kereső, életet... lesz vagy hat hónapig... teljesen.

Működését azzal kezd... hajótársaságok megbizo... arra nézve, hogy mi... elidul, megkérdezik... vándorlók számát. Két... szikratávratot küldenek... va az ellis islandi hatós... és rendszeresen végezhe... Ellis Island híres hely... lehetne. Össze-vissza nyo... szőlván minden helyét... Egy éjszakára ezernyö... ni, viszont a mai hatalm... szor három-öt ezer ember... a szigeten, ami csöppet... A bevándorlási hatóság... vannak, hogy a megerős... potát, a törvény erején... vizsgálat tárgyává tegye... ség, mert bizonyos beva... álláspontra tettek szeri... gedik Amerikába, hogy... ha első vagy másodszo... mód igyekeznek saját... földjére. Persze, nagy... ép olyan alapos vizsgá... utasokat.

Másnap, hogy Curran... egyenes tekintetű, bizál... került elője, akit deport... Ezt az esetet humorosa... gikus és mindencsere... elé került, megkérdette... magát:

ELLIS ISLAND: AMERIKA KAPUJA

Henry H. Curran új bevándorlási főbiztos terve. — Emberséges szempontokat hangoztat. — Miként kell megkönnyíteni a bevándorlók sorsát Ellis Islandon? — Akik ki akarják játszani a törvényt. — Az amerikai konzulok és a hajóstársaságok feladata.

Vajjon micsoda állás bevándorlási főbiztosnak lenni? Kényelmes-e, mint a hogy sokan hiszik, vagy pedig fáradságos? Figyelembe véve a kvótarendszert s a vele járó nehézségeket, mindenestre fáradságos lehet. Figyelembe véve azt, hogy Ellis Island sok kritikának van kitéve, tehát kényes állás is. S ugyancsak figyelembe véve azt, hogy Ellis Island kapuja ezer ezer reményteljes új léleknek, tehát nem lehet, sőt nem is szabad azon esodálkozni, hogy a bevándorlási főbiztos állásának lelkiismeretes betöltése vajmi sok munkát, vajmi éles ítélőképességet s vajmi sok emberségséget követel.

Ellis Island élén tudvalevőleg új bevándorlási főbiztos áll. Csak nemrégiben kezdte el működését. Henry Curran-nak hívják. Álmodozó ember benyomását teszi arra az emberre, aki pusztán kíváncsian szemléli, aki azonban alaposabban szemügyre veszi és tudja az életpályáját, az kénytelen róla megállapítani azt is, hogy eszelekyő egyéniség. Már pedig ez kívánatos jellemvonás egy olyan tiszttség esetében, mint amelyet Curran tölt be.

Akik ismerik, azt mondják róla, hogy politikus és gentleman egy időben. Nagy elismerés, tessék elhinni. Annak idején ellenjelöltje volt a jelenlegi new yorki polgármesternek, John F. Hylan-nak. Curran bevándorlási főbiztos új munkakörére vonatkozólag a következőképpen nyilatkozott egy újságíró előtt:

— Ugy érzem magam, mint Szent Péter, vagy egy rendőr egy nagyforgalmu utca kellő közepén, mikor azt látom, hogy egy hajóról ezer embert szállítanak partra. Ezer embert, mind you.

Aznap, hogy Major Curran — még szeretik őrnagynak nevezni, mert ebben a minőségben szolgált a háború alatt — elfoglalta tiszttségét s búcsút mondott Robert E. Todfnak, a volt bevándorlási főbiztosnak, szóval julius elsején — egy perccel éjjeli után már befutott egy hajó ezer bevándorlóval.

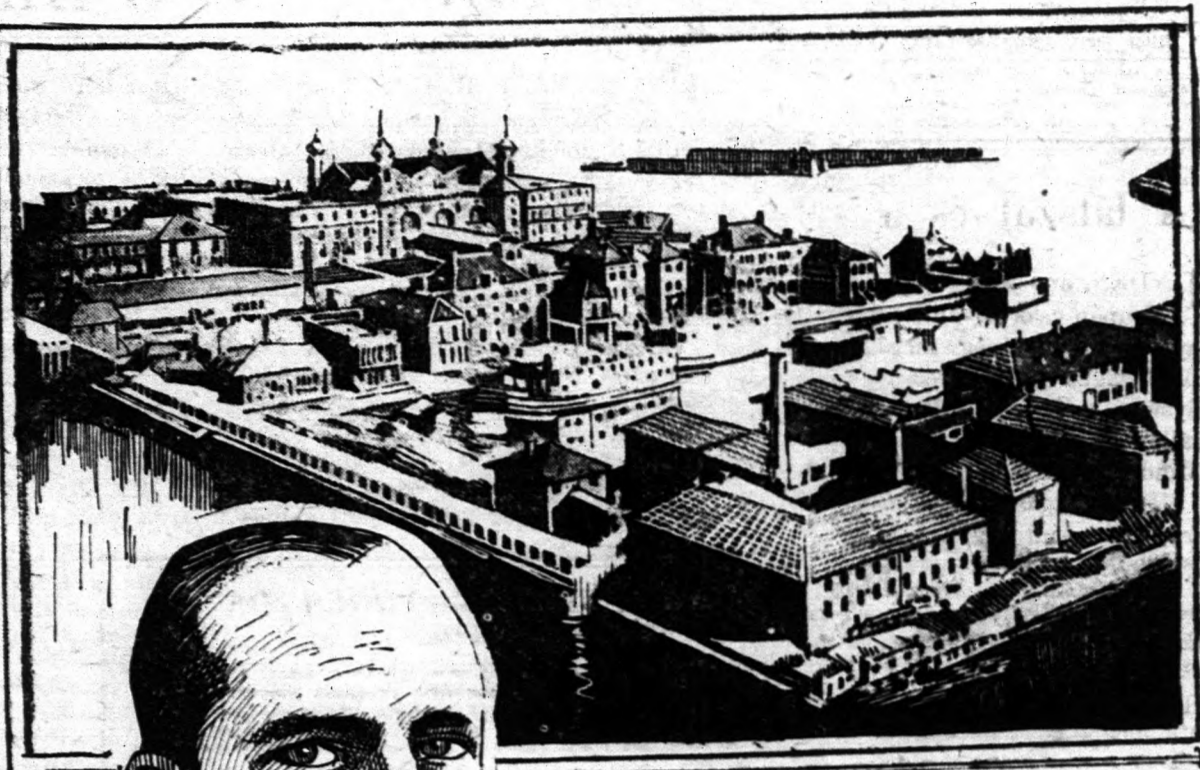
Valahányszor kinézek az ablakon — mondta a bevándorlási főbiztos bizonyos irányba mutatva — egy hajót látok befutni, ezer utassal, ezer idegennel, ezer reményt kereső, életet kereső emberrel. S ez most így lesz vagy hat hónapig, amíg a kvóta nem lesz betöltve teljesen.

Működését azzal kezdte, hogy konferenciát tartott a hajóstársaságok megbízottjaival, akikkel megállapodott arra nézve, hogy miáltal a hajó az európai kikötőből elindul, megkérlezzék neki az Amerikába készülő bevándorlók számát. Két nappal a hajó megérkezése előtt szikratávíratot küldenek, ilymód módot és alkalmat adva az ellis islandi hatóságoknak arra, hogy nyugodtan és rendszeresen végezhesék el munkájukat.

Ellis Island híres hely ugyan, de területe nagyobb is lehetne. Össze-vissza nyolc akéres sziget, amelynek egy-egy szőlővén minden helyét vörös téglapávek foglalják le. Egy éjszakára ezernyolcszáz embernek tud szállást adni, viszont a mai hatalmas bevándorlási ház mellett sokszor három-ötezer ember szállásáról is kell gondoskodni a szigeten, ami csöppet sem egyszerű feladat.

A bevándorlási hatóságok minden törekvésükkel azon vannak, hogy a megérkezettek iratait, egészségi állapotát, a törvény erejének megfelelő feltételeket alapos vizsgálat tárgyává tegyék. Erre annál inkább van szükség, mert bizonyos bevándorlók már Európában arra az álláspontra tettek szert, hogy őket egykönnyen beengedik Amerikába, hogy őket kevésbé vizsgálják meg, ha első vagy másodosztályú hajójegyet vesznek s ilymód igyekeznek saját magukat becsémpézni Amerika földjére. Persze, nagyon tévednek, mert őket bizony ép olyan alapos vizsgálat alá veszik, mint a fedélközi utasokat.

Másodnap, hogy Curran elfoglalta tiszttségét, egy egyenes tekintetű, bizalmat gerjesztő ir színel ember került elője, akit deportálni akartak, mert analfabéta. Ezt az esetet humorosan lehet felfogni, azonban tragikus és mindenestre érdekes is. Amikor Pat Curran elé került, megkérdezte tőle, hogy hogy és mint érzi magát:

Ellis Island látképe repülő gép felvétel alapján és Henry H. Curran az új bevándorlási főbiztos.

— Jól — volt a válasz, de már szeretnék a parton lenni.

Egyszerre a bevándorlási főbiztos észrevett egy jelvényt Pat Mellén, a Phi Beta Kappa jelvényt. Miután ő maga a Yale egyetemen végezte tanulmányait, tehát tisztában volt ennek a jelvénynek a jelentőségével.

— Hát ez micsoda? — kérdezte Curran az Irish-mantól.

— Annak a jele, hogy tudományos ember vagyok. Egy barátom szerezte meg nekem s azt mondta nekem, hogy ezzel a jelvényvel feltétlenül partra szállhatok.

Persze Pattot deportálták s csak Isten a megmondhatója, hogy miket mondott annak a honfitársának, akitől a tanácsot kapta. Irni és olvasni nem tud, azonban a Phi Beta Kappa jelvényével rendelkezett!

Egy másik eset. A hajóról leszáll egy fekete s azt mondja, hogy hindu.

— Hindut nem engedünk be — mondta a bevándorlási hivatalnok.

Erre a fekete bevallotta, hogy ő néger s hogy Philadelphiában született. Majd Pittsburghot mondott. Végre tíz napi ellis islandi tartózkodás után beismerte, hogy ő South Carolinában született, sőt születési okmányait is sikerült beszerezni. Ekkor persze partra engedték. De Curran megkérdezte tőle:

— Miért mondtad hogy hindu vagy?

— You see — mondta Joe, a fekete — én valamikor a vaudeville businessben voltam s feltűnést akartam kelteni, hogy újra jobot kaptak. Ezért neveztem magam hindunak.

Ilyen az élet!

De Curran, akárcsak elődje, Tod, azt vallja, hogy a bevándorlók nem kell, mint valami esordát megbámulni; s ezért nem látja szívesen, ha idegennek kíváncsi-

ságból Ellis Islandon kóborognak, hogy a bevándorlót — sokszor szerencsétlen, szomorú embereket — megbámulják.

— Ők is emberek s a szabad Amerikában keresik boldogulásukat — mondta Curran egy csomó kíváncsiszkodónak — s ezert kell bánni velük.

Curran Bevándorlási főbiztos minden tekintélyét és befolyását latba veti, hogy az Ellis Islandon tartózkodó bevándorlók sorsát megkönnyítse. Ő tisztában van azzal, hogy sokan közülük betekig, sőt hónapokig várta valamelyik európai, sőt talán még messzebb eső kikötőben, amíg végre hajóra szállhattak, magukkal hozták mindent, amivel csak rendelkeznek, fáradtak, kimerültek, ijedtek, ennél fogva, hogy helyzetüket Ellis Islandon, a vágyva vágyódott Amerika kapujában még se éreznék borzalmasnak, Curran ismételtén is végigjárja a szigetet, megnézi a bevándorlók szállását s ha olyan megfigyelést tesz, amely emberséges szempontjának nem felel meg, azonnal intézkedik, hogy ezen a helyzeten változtassanak.

Ellis Islandon bizony nincsenek portások s akármilyen gádzog legyen is a bevándorló — ami, ugyebár ellentmondás — bizony neki saját magának kell a cökmökjait elpelinie. Sietnek, szegények, rohannak akkor is, amikor nincs szükség a rohanásra, minthacsak attól tartanának, hogy miután kikerültek a siralomvölgyéből, a paradicsomot még sem fogják tudni elérni.

Egy másik ujtása Curran főbiztosnak az, hogy ezentul hétfőn, szerdán és pénteken este koncertet rendeznek a bevándorlóknak, amelynek első száma természetesen mindig az amerikai himnusz lesz, az "Amerika" s a "Star Spangled Banner"-rel fejeződik be a koncert.

Ez az ujtás rendkívül kedvező hatással van a fáradt, kimerült bevándorlóra, akiknek egyike-másika ugyszólván visszanyeri a lelkét, amikor muszikát hall. Vajjon micsoda távoli ritmusokra emlékezteti őket ez a muzsika? Vajjon micsoda álmokat ébreszt fel bennük? Vajjon micsoda örömek lehetőségeit csillogtatja meg szemükben?

A baj az, hogy túlságosan zsúfolt Ellis Island, Curran bevándorlási főbiztos azzal a tervvel foglalkozik, hogy a kongresszusnak az eddiginél szigorúbb és lelkiismeretesebb vizsgálatot fog ajánlani, a bevándorlók részére. Alaposabb vizsgálat tárgyává kell tenni — felfogása szerint — a bevándorlók egészségi állapotát és mentalitását. Tervének részleteit egyelőre még nem hozta nyilvánosságra, de sejtette, hogy az amerikai konzulok és hajóstársaságok közreműködését igénybe fogja venni.

A jelenlegi tervezet alapján körülbelül harminc százalékát a bevándorlóknak külön megvizsgálja a Board of Special Inquiry. Curran-nak az a terve, hogy ezt a munkát megszakítsa, vagy talán teljesen megszüntesse, még pedig úgy, hogy a bevándorlót már az európai kikötőkben vizsgálják meg alaposan.

Ami valóban rokonszenves Curran főbiztos egyéniségében, az az, hogy egyáltalában nincsen nagyra képeségeivel, tervével. Barátságosan, emberségesen mosolyog s aki ránéz, tudja, hogy emellett a mosoly mögött erős akarat él, olyan akarat, amely végre tudja vinni tervét Uncle Sam érdekében ép úgy, mint a bevándorlók érdekében.

Ünnepi tehén t

"Miss May Echo" nok-tehén. — 30. év alatt. — Egész kötelességtudó, sz

Hölgyeim és úr...
nok atát a tőzst...
önökkel közölni, hogy...
dég érkezett a kor...
nek tiszteletére...
mint Miss Agassiz...
nemében a legdiszt...
sebb egész Kanadában...
jusi Visszhang, ugyan...
esztendei érdemes m...
és 1,681 font vaj...
tehát önöket, hogy...
vendégünknek tisztelet...
poharukat.

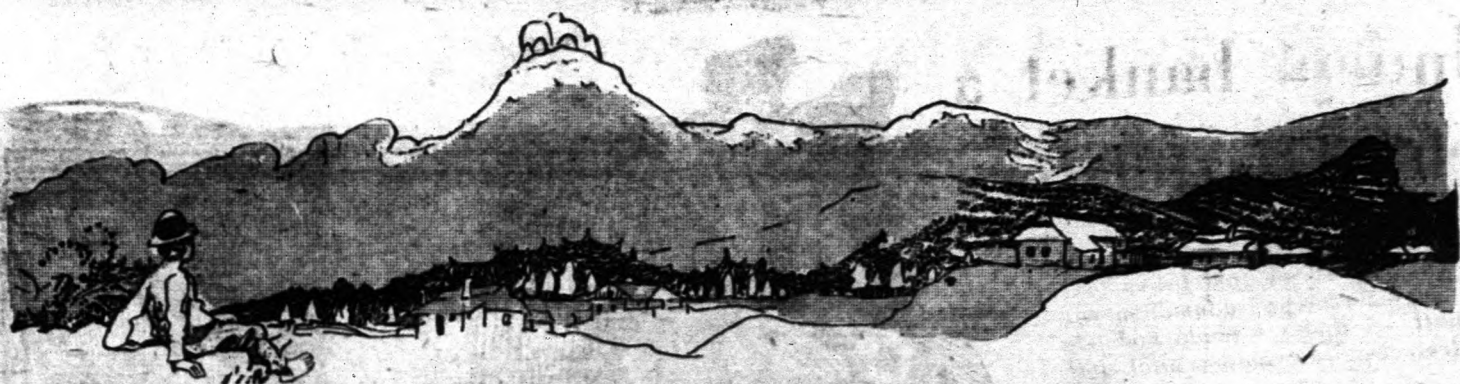
A tőzstmester sz...
terembe egy szelid tek...
melynek láttára a jelen...
nepélyes ivással ad...
Majusi Visszhang ped...
gyönyörűségesen feld...
gyökkel, ékszerekkel...
gokkal.

A British Columbi...
serleti Farmján tartott...
tet. Egyetemi tanáro...
körül, feleségeikkel...
délyes hangulatban t...
a Tehén nagyszerű tel...
magasztaló szavak ki...
mányaóság kitüntetés...
hangot, mint a kanad...
egy különösen bő teje...
mélhetőleg, alapító...
Még csak ezelőtt...
csodaszamba ment az...
25,000 font tejet ad...
tejgazdaság se lenne...
alább egy példányval...
sonló teljesítményü...
25,000 dollárral ninc...
A kanadai állatten...
lódással kísérve a leg...
lami díjakat, nagyban...
"blue ribbon"-fajtáj...
igyekezettük legutóbb...
Miss Agassiz Segis Ma...
aligha lehetne megvas...
nek megfelelőleg, H...
Májusi Visszhangot me...
te azóta nemzetközi...
fel, elhatározta, hogy...
ben fogja részesíteni...
ményeiben felülmulha...
kettét rendez neki.

Agassiz városa ut...
napján. Egyetemi tar...
tók és tapasztalt gar...
megye különböző resz...
nap hősét. Láthatol...
vendég örült az alkalo...
szokatlan esetnél. Tar...
szoktak hitelt adni egy...
szereinek, legjobb vas...
feleségeiket is magu...
árkon-bokron, hogy me...
gos csudát.

Az akol, melyben...
nyesen fel volt diszt...
gyöngéd kezei napok...
Májusi Visszhang me...
hassék be az előelő...
előtt. Az akol tündök...
gyogott, az asztalok...
kel pompáztak, a fal...
fűzerek futottak vég...
es díszítések tettek...
dekessé az emeleten...
termét, ahova külön...
építettek az ünnepe...
szére. A tőzstmester...
alatt hallható volt a...
patáinak a robaja, am...
dótségg két tagjának...
mellett közeledett. A...
gadja bámulóinak hodo...
godtan vonult a ter...
pen oly fönyesen...
jelentőseget magasztal...
tokat, egyáltalán nem...
megindulni azon sem...
kitűnő tejjével...
közönlötte fel...
a nagyszámu...
vendégsereg.

Szépén he...
lyet foglalt a szomsz...
szomszédos asztal...
"mellett". Ahol kedvenc...
ételét szolgál...
ták fel számá...
ra és ő hanyag...
elők előséggel...
fogyasztotta el...
az ingyen fala...
tokat. Cseppet...
se rontotta el megjele...
ünnepi látszatot, minth...
oly fényes különben...
be tisztelői előtt, mint...
alkalommal egy ünne...
elvárható volt. Ragy...
teste négy fehér láb...
Homlokán fehér folt...
pokkal előbb alaposan...
datták olajjal keneg...
fésülték. Szarvait r...
szeltek, majd ledörzs...
lakkosták, hogy egyet...
lás se lássék rajta.

TURISTA

A "Vasárnap" számára,
írta: Szegedy István

KELEMEN a turista, lenn született a völgyben. A falut, ahol a napvilágot meglátta, szelid karéjban övezte a dombvidék, de hamar és hirtelen megszokta az enyhe táj, órajárányaira már komor sziklaóriások ütöttek rést a föld sovány husán s mint ropant csontvázak acarkodtak az ég felé.

Jámbor és szorgalmas emberek étek a faluban. De voltaképen nem tehettek erről: jámborok voltak a szegénység miatt és szorgalmasak ugyanabból az okból. A sovány föld vékonyka rétegben mázódott a sziklatalajra, mint a kendőzöszter, amit az öregedő asszony rak az ábrázatára, hogy befedje a kietlen száradást. Ha hevesebb szél-roham járta a völgyet, szinte félni kellett, hogy

felügyelő külön je'entést irt a méltóságos püspök urnak. A rákövetkező három évben egyszer-egeter ellátogattak a püspöki székhelyről a falusi iskolába, hogy figyeljék Kelemen fejlődését és a hatodik év végén Kelemen atyja, aki egyszerű földművelő volt, levelet kapott a püspöki gimnázium igazgatóságától, hogy a Kelemen gyereket ingyen felveszik a konviktusba, jöhet egyenesen a második gimnáziumba.

Kelemen a városba került, ahol már egészen megszokták a dombok és csak tiszta időben, a távoli ég alján villan elő, mint az elvesztett gyermekkori álom, a Fehér Kő. Kelemen coetűsából éppen oda lehetett látni és a kristálytisza márciusi délutánokon a Fehér Kő hívta, csalogatta Kelemen vissza az elhagyott faluba. Nyaranta, ahogy hazament vakációra, naphosszat elnézte a gyönyörű hegyóriást. Kelemen nagyszerűen fejlődött, kemény kis ökle elkelt volna a mezei munkánál, de az apja nem mert neki szólni, mert akkor mindenki tudta már, hogy papnak nevelik Kelemen a városi nagyskolában. Aztán egyszer csak naphosszat elesavargott Kelemen. Szakadt ruhában, vérez térdel, holt-fáradtan tért meg esténként Kelemen s elmondta, hogy a hegyek között volt. Edesanyja aggódva intette őt, mert a faluból emberöltők óta senki nem ment a hegyek közé, amelyekről borzalmas legendák keringtek. De Kelemen mit sem törődött ezzel s kirándulásai egyre hosszabbakra nyultak. Olykor három napig is elmaradt. De Kelemen már tudta, mire készül.

Két gazdag fiut tanított akkor már Kelemen és némi pénzecskére tett szert. A hatodik osztály után, ahogy hazajött, már ugyanezest kiöltözködött. De nem városi ruha volt ám rajta, csak olyan paraszti szabásu, rövid bönadrág, szeges cipő, de minden ugyanezest jó minőségű. Mégis, hogy rongálta azt a finom holmit! Napról-napra odaesatangolt, amikor egyszer csak avval állt elő, hogy másnap hajnalban elindul és egy hétig ne várják haza.

Kelemen pedig másnap hajnalban elindult a Fehér Kőre, a messze kimagasló fedelmi csuesra, amelyet nem érintett még emberi láb. Évek óta készült erre az utra, köröskörül a kisebb hegyeket mind megjárta már és ő, csak ő tudta igazán, milyen lehetetlenül nehéz feladatra vállalkozott. De a Fehér Kő hívta ellenállhatatlanul. Főlebe kellett kerekednie ennek a kis világnak, amely régóta oly szűk volt már az ő számára és közel akart jutni ahhoz a menyországhoz, a mely szolgáljával várta őt ez utolsó vakációja után. Ugy volt,

hogy Kelemen azon az őszön fölveszik a kis-papok közé.

Az első napon maga mögött hagyta Kelemen a dombvidéket, keresztülverte magát az őserdön és feljutott a Fehér Kő lábáig. A második napon kezdődött a küzdelem a gránittal. A harmadikon a hőmezőkön és jeges szakadékokon ásta keresztül magát a vakmerő, mignem a negyedik hajnalon nekivághatott a csuesnak, álmai te'jének, amely oly légiessen áttetsző volt a püspöki coetus ablakából, de komor és vigasztalan szűke köhalmaz odafenn. Végre fölért, leült a csueson és rettentő fáradtságán kívül soká nem érzett semmit.

Lassan szoktatta magát a szédítő látványhoz, amely alatta tárult. A könnyező hegyóriások ott törpültek, mint fehérfejű gumók, alacsony és távoli elrajzoltóságban. A semmiség töleseres zuhatagából örvénylett elő az elhagyott falu, a látóhatáron a püspöki város, mint a gyufaskatulya. Messze, messze volt a föld, messzebb, mint valaha Kelemen életében. Elszorultan tekintett föl az égre, amelyet valamely naiv reménységgel közelebb hitt magához. Ott épen az égharmanán járt a Nap, kicsiny és élesrajzu korongja szédítő messziségből ragyogott. Bizony az ég is messze volt, messzebb, mint ahogy Kelemen valaha látta. Abban a szörnyű pillanatban ráborult Kelemen szivére a magány. Felugrott akkor Kelemen, a turista és edzett izmainak minden erejével megindult az úton visszafelé. Ezer veszéllyel nem törődve, élet-halál között esuszott, ereszkedett, zuhant alá kúrtökön, szakadékokon, hőmezőkön. Estére a hegylábához ért és még azon az éjjel átvágta magát az erdőn.

Kelemen két napig aludt egyfolytában. Akkor felébredt és szép latin levelet irt az igazgatójának. Hogy az ő edesapja beteges már, a családot el kell tartani. Hát, ő megköszöni szépen a páterek nagy jóságát, de ő befegyeste a tanulmányait.

Kelemen, soha nem ment többé a hegyekre. Jámbor és szorgalmas paraszt, ott élt és ott halt meg a faluban, a hegyóriás lábánál, melyek közül császari fejével kimagasodik a Fehér Kő.

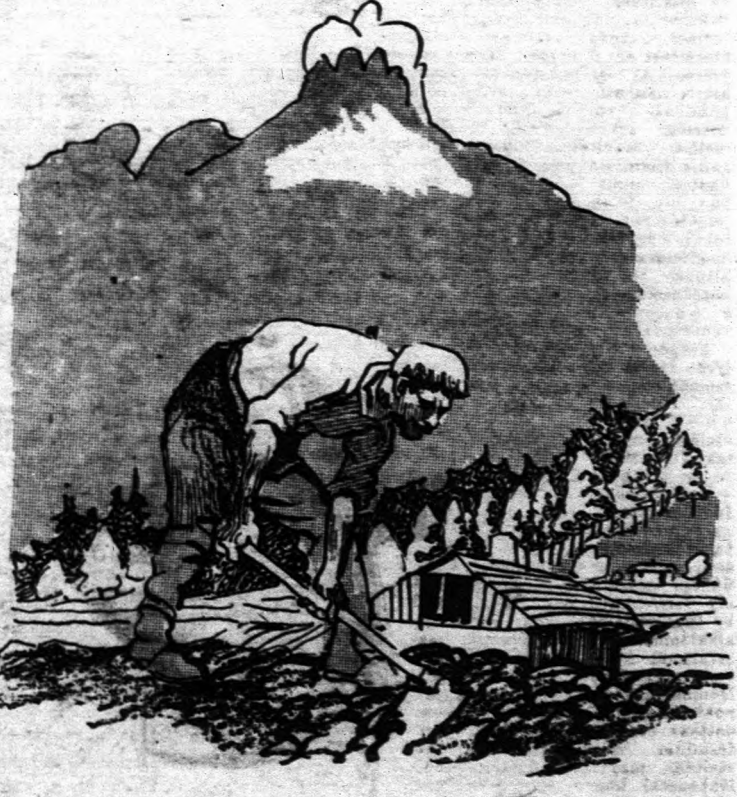

"Kelemen pedig másnap hajnalban elindult a Fehér Kőre, a messze kimagasló fedelmi csuesra."

az egész földet mindenestül lehordja onnan, mint a rizsport. Ebből a csenevész vékonyságból szivták, vasalták szorgalommal, könyörögték elő jámboran a völgyi lakók a szűkös ennielót nemzedékeken és újabb nemzedékeken keresztül. Tönkronyuzott, csenevész népség élt ottan a hegyóriások lábánál, me'yek között, mint a császár a fedelmek körében, kimagaslott örök hó és jég-fódte fejével: a Fehér Kő.

Kelemen első éveit mi sem különböztette meg a falubei gyermekétől. Kecsketej, kukoricaliszt és viz kisszámu változatain rágódva növekedett vézna társai sorában, mignem az iskolába került. Ezt az iskolát nem szabad nagyon komolyan venni. Csakugy volt ez iskola, mint ahogy termőföld ama vérszegény kukoricás, amey a temetőkerítés mögött vánszorgott fel a domboldalra. A kultura vékonyka rétegben szerénykedett itten és a hat iskolás-estendő inkább volt arra való, hogy a munkára még használhatatlan ifju nemzedék ne lábatlankodjék az öregek kezégyében, mintsem a hasznos tudományok elsajátítására.

Kelemen itteni, a célja- és reményvesztett tanító kezei alatt különbözött el társaitól. Míg a többiek a hagyományokhoz hiven meresztették bambá tekintetüket a falitáblákon meghalványodott ellenséges hieroglifekre, Kelemen éles sőljamszemen át a tudásvágy mámorával tüzelt elő az érdeklődésbe gyuladt lélek. Kelemen több volt, mint a jótanuló, ő valóságos csodagyermek, aki-ről harmadikosztályos korában az odatévedt tan-

Ünnepi banket a tehén tiszteletére

"Miss May Echo", a kanadai bajnok-tehén. — 30.886 font tej és 1681 font vaj az ünnepelt adománya egy év alatt. — Egész Kanada hódolt a kötelességtudó, szorgalmas állat előtt.

Hölgyeim és uraim, — vezette be szónokát a tózt-mester, — van szerencsém önökkel közölni, hogy egy tiszteletfennőlt vendég érkezett a körünkbe. Ez a vendég, akitnek tiszteletére e bankettet adjuk, nem más, mint Miss Agassiz Segis May Echo, a maga nemében a legdisztíngáltabb és legtehetősebb egész Kanadában. Miss May Echo, azaz Májusi Visszhang, ugyanis az a tehén, akinek múlt esztendei érdemes munkálkodása 30.886 font tejet és 1681 font vajat eredményezett. Felszólítom tehát önöket, hogy őrítsék ennek a disztíngált vendégünknek tiszteletére saját kitünő tejével telt poharukat.

A tózt-mester szavai közben beépített a banket-terembe egy szelid tekintetű, jólápolt Holstein-tehén, melynek láttára a jelenlevő, mintegy 300 főnyi vendéges ivással adozott a kiváló egyéniségnek. Májusi Visszhang pedig a helyzet magaslátán állott, gyönyörűsége feldisztívte virágfüzérével, gyöngyökkel, ékszerekkel, selyemkendőkkel és szalagokkal.

A British Columbiában lévő Agassiz város Kiserleti Farmján tartották meg e szokatlan bankettet. Egyetemi tanárok, tenyésztők, farmerek ültek körül, feleségeikkel együtt, az asztalokat és a kedélyes hangulatban töltött vacsora után a szónokok a Tehén nagyszerű teljesítményeiről emlékeztek meg magasztaló szavak kíséretében. A kanadai kormányzósg kitüntetésben részesítette Májusi Visszhangot, mint a kanadai tehének bajnokát, mely egy különösen bő teljesítéssel nemzetszégnek lesz, remélhetőleg, alapító ősvé.

Még csak ez előtt egy néhány esztendővel is csodaszamba ment az a tehén, mely egy év alatt 25.000 font tejet adott. Ma pedig egy jobbajta tejgazdaság se lenne modernnek tekinthető, ha legalább egy példányával nem rendelkezne az ehez hasonló teljesítményű állatoknak, melyeknek értéke 25.000 dollárral nincs tulbecsülve.

A kanadai állattenyésztők, mind nagyobb érdeklődéssel kísérve a legjobb példányokra kitűzött állami díjakat, nagyban hozzáfogtak az úgynevezett "blue ribbon"-fajtájú tehén tenyésztéséhez mely igyekezettüknek legutóbbi és legnagyobb győzelme: Miss Agassiz Segis May Echo, akit 25 ezer dollárért aligha lehetne megvásárolni. Ennek a jelentőségének megfelelőleg, H. W. Hicks, a tulajdonosa, aki Májusi Visszhangot még csupasz borjú korában vette azóta nemzetközi kiválóságú mintá-állattá nevelte fel, elhatározta, hogy nem csekélyebb ünnepeltetésben fogja részesíteni ezt a díjat nyert és teljesítményeiben felülmúlhatatlan tehenet, mint hogy bankettet rendez neki.

Agassiz városa ünnepi díszítést öltött a bankett napján. Egyetemi tanárok, állattenyésztési szakértők és tapasztalt gazdák tömege gyűlt egybe a megye különböző részeiről, hogy ünnepelhesék a nap hőst. Láthatólag minden egyes meghívott vendég örült az alkalomnak, hogy jelen lehet ilyen szokatlan esztendő. Tanyai emberek, akik nem igen szoktak hitelt adni egyetemi tanárok elméleti módszereinek, legjobb vasárnapi ruhájukba öltöztek és feleségeiket is magukkal hozva, jöttek keresztül árkon-bokron, hogy megláthassák ezt az élő, valószínű csodát.

Az akor, melyben a bankettet rendezték, fényesen fel volt díszítve. A városka hölgyeinek gyöngéd kezei napok óta munkálkodtak rajta, hogy Májusi Visszhang megfelelő keretekben mutatkozhat. Az akor tündöklött és ragyogott, az asztalok ezüstművekkel pompáztak, a falakon virágfüzerek futottak végig, művészi-es díszítések tették vonzóan érdekesé az emeleten levő banket-termet, ahova külön feljáratot építettek az ünnepelt Tehén részére. A tózt-mester szónoklata alatt hallható volt az ünnepelt patáinak a robaja, amint a küldöttség két tagjának vezetése mellett közeledett, hogy elfogadja bámulónak hódolatát. Nyugodtan vonult a terembe és éppen oly fényesen hallgatta a jelentőséget magasztaló szónoklatakat, egyáltalán nem látszott megindulni azon sem, hogy saját kitünő tejével köszöntötte fel a nagyszámú vendégsereg.

Szépén helyet foglalt a szomszédos asztal "mellett", ahol kedvenc ételét szolgálták fel számára és ő hanyag előkelőséggel fogyasztotta el az inyenc falatokat. Cseppet se rontotta el megjelenésével az ünnepi látszatot, minthogy éppen oly fényes külsejben mutatkozott be tisztelet előtt, mint amilyen ez alkalommal egy ünnepeltől csak elvárható volt. Ragyogó fekete teste négy fehér lábán nyugodott. Homlokán fehér folt diszlét. Napokkal előbb alaposan megmosdatták olajjal kengették, megfésülték. Szarvait rövidre fűrészték, majd ledörzsölték és belakkosták, hogy egyetlen karcolás se lássék rajta. Röviddel a

bankett előtt még egy utolsó simítással olyan selymes-bársonyossá varázsolták, hogy még a napsugar is eltévedt rajta, a ragyogó szőrére esett. Igazán szép állat volt a Májusi Visszhang. De amit a legjobban megbámultak rajta, az a tejadó szerve, vagyis magyarul a tőgye volt. Soha még ilyen tőgyet az emberek nem láttak, — és valóban nem kellett különösebb képzelet hozzá, hogy ne is tehenet lássanak benne, hanem valóságos "tej-gyártó masinát."

Ha teljesítményéről világos fogalmat akar szereztetni magának az ember, akkor képzelje el, hogy ha egy bébinek naponta 32 uncia tejet adnak, — ez az orvosok szerint a legtöbb, amit gyermeknek adhatunk, — akkor ennek a csoda-tehénnek egy esztendei fejésével 42 évig és 113 napig táplálhatnók. Azzal az 1681.25 font vajjal pedig, amit ezenkívül termelt Májusi Visszhang, meg lehetne kenni egy olyan nagy szelet kenyert, mint a Woolworth épület, mely tudvalegileg a világ legnagyobb felhőkarcolója, és még egy darab kenyert, mely felényi olyan, — de nem fősvény módra, vékonyka kenéssel, hanem egy egy nyolcad incs vastagon.

Ugyanezt a vajat, ha egyszerre el akarnók szállítani, feltéve, hogy egy-egy ember 150 fontot cipelne, 11 erős férfi kellene hozzá, meg még egy gyerek, aki a fennmaradó 30 s egynehány fontot vinne a hátán.

Miss May Echo azonban nem az első állat, amely, vagy ha jobban tetszik, aki ilyen ünneplésben részesedik. Ebben a dicsőségben osztozkodnia kell egy 60.000 dolláros Jersey-i tenészbikával, akit tisztelettel viszont a Wa'dorf-Astoria hotelben ünnepelek.

De tekintélyes versenytársai vannak a nőiszarvasmarhák között is Májusi Visszhangnak. Például a washingtoni Segis Pietertje Prospect, mely a Detroitban lakó Roy Peliter birtokán 7 nap alatt 40 font vajat termelt. Ezért a kiváló állatért 28.000 dollárt adott a tulajdonosa. Ha meggondoljuk azonban, hogy egy 3 százalékos vaj-zsíradék tartalmú tejet szolgáltató tehénnek az eltartása éppen annyira kerül, mint egy 6 fokos tejet adó tehéné, akkor megérthetjük, hogy miért igyekeznek a gazdák inkább faj-tehenet tartani a majorságban.

A tej minőségének megjavítása azonban az egyéni haszontól eltekintve, nemzeti fontossággal is bír. Hivatalos kimutatások szerint ugyanis a háztartási szükségletek egyötöd részét a tej és tejtermékek képezik. Már pedig a lakosság létszáma 20 százalékkal nagyobb szaporulatot mutat, mint a tehén állomány. Ennek az a következménye, hogy a

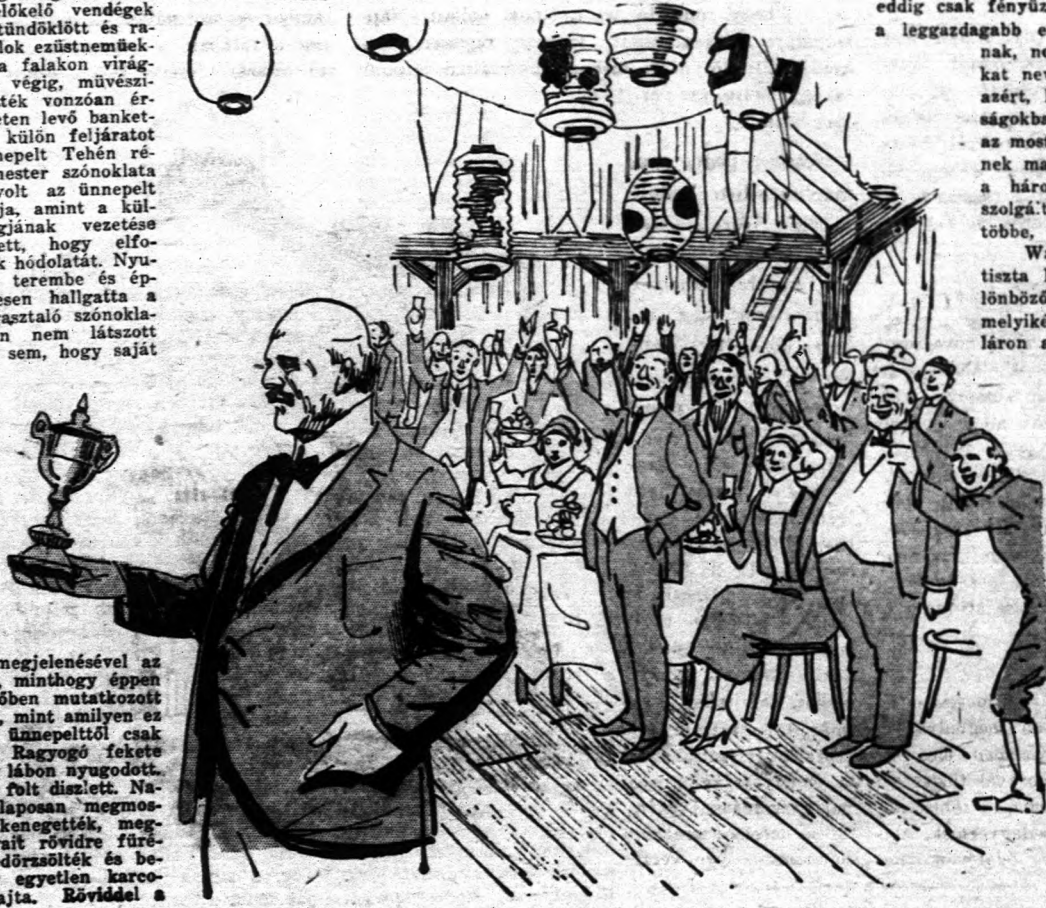
kereslet nagyobb lesz a kínálatnál és a változhatatlan üzleti alapelv értelmében, felszökkennek az árak. Csak azok ihatnak tejet, akik megfizethetik, vagy csak annyit ihatnak, amennyit megfizethetnek. De minden gyermeknek, legyen az gazdag, vagy szegény szülőké, egyformán szükség van erre az egyedül táplálékra. Más megoldást kell tehát találnunk, ha törődünk valamennyire fajunk jövőjével.

Afrika és a Csendes óceán szigeteinek benszülőttei megoldották ezt a kérdést. Ezek a népek csekély számú fejős jöszággal rendelkeznek, vagy egyáltalán nem rendelkeznek vele, hogy tehát kisedeiknek életét biztosítsák, — akiknek pedig a forró égő alatt 3 évig is kell szopniok, — bevezették a — többnajségét.

Minthogy azonban mi, civilizált emberek, ily megoldásra nem gondolhatunk, olyan módon kell életfontosságú problémáikat megoldanunk, hogy megjavítsuk a tej-termelés szisztemáját. S így, ami eddig csak fényezés szamba ment, amit eddig csak a leggazdagabb emberek engedhettek meg maguknak, nevezetesen, hogy telivér faj-állatokat neveljenek külön istállóban és csak azért, hogy a tulajdonosaik neve az újságokban és szaklapokban szerepeljen, — az most már minden valamirevaló farmernek magától értetődő igyekezete. Hiszen a háromszor, meg ötször, annyi tejet szolgáltató tehénnek a tartása se kerül többé, mint más közönséges állaté.

Washington államban körülbelül 161 tiszta Holstein-tehén van jelenleg a különböző állami farmokon, melyeknek bár melyikét nem adná az állam 20.000 dolláron alul. A washingtoni polgárok pedig méltán büszkék a kormányukra, amely bebizonyította, hogy megfelelő kezeléssel könnyen szaporítani lehet a nemes fajtájú marha-állományt, aminek csak elméleti dicsőséget jelent, hanem kézzelfogható valószínűség hasznos is, amennyiben a lakosság több és mindenesetre jobb tejhez juthat.

De bármiképpen alakuljon is a jövő, Kanadától nem lehet elvitatni azt a dicsőséget, hogy ő rendezett legelőször bankettet egy tehén tiszteletére. Versenylovakat, Derby-nyertes telivérket ünnepeltek már minden módon Angliában, Amerikában és az egész világon, de egyszerű, jámbor tehenet, — most legelőször. Az emberiség reméli azonban, hogy a tehénnek nem bízzák el magukat ezental sem és a jövőben is megmaradnak szerény, jómódú állatoknak, akik életükben, halálukban egyaránt szolgálják az emberiséget.

A Coca-Cola király házassága

A fiai meghíusították egy new orleansi elvált asszonnyal való egybekelését, Mr. Asa G. Candler ennél fogva feleségül vette titokban a gyorsíróját. — A new orleansi asszony félmillió dollár szivbalzsamot követel.

ASA G. CANDLER, a Coca-Cola király, akinek a palotája a georgiai Atlanta városban van s akit a déli államok leggazdagabb emberének tartanak, nagy szenzációt keltett avval, hogy megvált özevységét hetvenéves kora dacára feleségül vesz egy elvált szép asszonyt, Mrs. Onezima de Bouchel new orleansi lakóst.

Az öreg, akinek ifjúságát, a coca-colát milliók isszák évek hosszú sora óta, erősen hitte, hogy szereti Onezimát, aki szintén vonzódott az öreg urhoz, dacára annak, hogy sok-sok milliója, messze földön híres palotája és számos limousinja van. Azt hangoztatta Onezima, hogy fűtül Candler óriási vagyonára, ő tisztán szerelemből megy hozzá feleségül.

Mondanunk sem kell, hogy Candler gyermekeinek nem tetszett az apjuk házassági terve s mindent elkövettek, hogy megakadályozzák annak megvalósulását. Mihelyt megállapították, hogy az öreg szerelmes leveleket vált a fiatal new orleansi asszonnyal, detektívet fogadtak és fényképeket akartak szeretetni olyan jelenetekről, amik azt bizonyították volna, hogy a fiatal elvált asszony nem ismeri a menyasszonyi hűséget.

Ilyeneket nem tudtak szerezni, szóval igyekeztek hát elvinni az öreg kedvét a nászestől, ami azt jelentette volna fiai részére, hogy nagy vagyonát meg kellett volna osztaniok mostohaanyjukal.

A Coca-Cola király azonban ügyet sem vett a fiainak s azok barátainak jó tanácsaira mindaddig, míg valaki avval a hírrel nem jött hozzá, hogy Mrs. Onezima de Bouchel nem épen illendően szórakoztatott egy csomó férfit Atlanta egyik szállodájában, amidőn vendéglátó háziaszony volt a polgárháboru veteránjainak találkozóján.

Minden készen volt az esküvőre. Onezima asszony megvásárolta kelengyéjét s meghívta barátait, hogy látogassák meg majd az atlantai Candler kastélyban. Elmondta nekik, hogy nászutra mennek, beutazzák egész Amerikát, majd Európában folytatják a mézes heteket.

Onezima asszony szépeket ámodott, de reggel lesújtó valóra ébredt. Levelet kapott az öreg multimilliomostól, aki tudatta vele, hogy a házasságból nem lesz semmi.

Mrs. Onezima de Bouchel természetesen nem törődött avval, hogy ledőltek a légvárai, de sérlette a büszkeségét az öreg Candler eljárása, nem mert barátai szemébe nézni, ennél fogva beperelte az öreget félmillió dollár szivbalzsamért.

Az öreg Coca Cola király persze nősnél akart s mivel lemondott a new orleansi asszonyról, más után kellett néznie. Talált is Atlantában egy vaóban esinos özvegyet, Mrs. May Ragint, aki valamikor gyorsíró volt s két tízéves ikerleánya van.

Tudta az öreg, hogy a fiai Mrs. Ragin feleségül vevése ellen is kézzel-lábbal fognak tiltakozni, mint Mrs. Bouchel elvevése ellen, épen azért tul járt az esküvőn. Nem kötötte orrukra, hogy mi a szándéka. Titokban készítette el az esküvőt s meg is tartotta azt, mielőtt a fia megsejtenék volna.

Junius 20-án, szerdán történt meg az esküvő. Candler és a szép fiatal özvegy az Emory Egyetem kápolnájában kelt egybe néhány meghitt barát jelenlétében.

Csak akkor küldtek nyomtatott értesítést, minden közelebb álló családnak, amikor már a házasság csomóra volt kötve. Még a gyermekei is csak a következő titokban elkészített házassági értesítésből tudták meg, hogy van már mostohaanyjuk meg két mostohatestvérük is.

Mr. és Mrs. Thomas Mitchell Little ez uton jelentik leányuknak, Mrs. May Little Raginnak Mr. Asa Griggs

Mrs. May Ragin, akivel ma megcsatja trónját a Coca-Cola király.

A Coca-Cola király kastélya.

Asa G. Candler a "Coca-Cola király".

Candlerrel az Emory Egyetem kápolnájában szerdán junius 20-án történt egybekelését. Mr. és Mrs. Asa G. Candler július 5-én lesznek otthon 1040 Ponce de Leon avenuei kastélyukban.

Amidőn a fehérszakállu, fehérhaju milliomos elment a menyasszonyért, nem volt vele se testvér, se rokon, se barát nem kísérte, csupán a sófförje. Fiatalos ruganyosságot vett észre öreg gazdája lábaiban a sófför, amidőn az ujdonsült férj felment a verandára. Fekete frakk, a szokott ruhadarabja volt ezttal is rajta. Szemeiből izgalom ragyogott.

Az ajtó kinyílt, belépett az öreg, repesve sietett a menyasszonya karjai közé. Ölelés, csókra eskők. Mrs. Candler megjelent derült arccal a porchon s visszakiáltott boldogan: "Ha mindenki elbueszott, ne fedje el, hogy én itt várom a porchon."

Mrs. Ragin csakhamar megjelent ikerleánykáiival, a kik ugyancsak esodálkoztak hogy mi is történik tulajdonképen. Mr. Candler besegítette őket a nagy limousinba, amely elrobozott velük az egyetemi kápolnához. Itt már várta őket a pap.

Megtörtént az esküvő s megkezdődött a nászut. A fiatal özvegybe akkor szeretett bele az öreg, a midőn megkapta Mrs. Bouchel ügyvédjétől a periratokat. Válaszolni kellett azokra, behívatta hát Mrs. Ragint, a stenographert.

A csinos özvegy, aki nem volt több 30 évesnél, őszinte részvétet mutatott az öreg milliomos iránt, aki csakhamar úgy megkedvelte a társaságát, hogy a következő napokon már mindenféle címen magához kérette az irodában a fiatal és gyönyörű özvegyet. Elbeszélgettek privát ügyekről. Mrs. Ragin hangoztatta elhagyatottságát. Mr. Candler is arról beszélt, hogy menyinyire unja az özvegyi életet. Részvétet viseltett az özvegy iránt, aki elmondotta, hogy három évvel ezelőtt, midőn a férje megbetegedett, alig tudta kenyérré és orvosi számmárra válót megkeresni. Amikor aztán a férje meghalt, vagyontalanul állott szemben az élettel.

Mr. Candler vigasztalta, elvitte kocsikázni az arnyas erdei utakon, aztán megvallotta neki, hogy fűlig szerelmes beléje s hajlandó feleségül venni, ha kezére méltatja. Hogyne lett volna hajlandó a fiatal özvegy!

Jó diplomata volt Mrs. Ragin. Nem szólt volna a világon senkinek az öreg milliommossal való eljegyzéséről s így annak fiai nem tehették vele azt, amit Mrs. Bouchellel tettek, aki maga imigyen panaszkodik keresetében a fiukra:

"A Candler család tagjai személyesen jöttek New Orleansba, hogy megtudják, milyen jellemű asszony vagyok én. Ezt a céljukat nyíltan hangoztatták. Mindent elkövettek, hogy valami erkölcsi enyegén csipjenek. Mr. Candlernek a fiai és a detektívek olyan értesítést küldtek, aminek alapján az öreg még jobban megszeretett s biztosított, hogy az esküvőt most már nem halogatja sokáig. Be is jelentette Candler a családja tagjainak, hogy mikor is tartja meg esküvőjét velem. Ekkor a Candler család tagjai újabb kísérletet tettek arra, hogy megtudjanak valamit, a mivel elvehessék kedvét Mr. Candlernek."

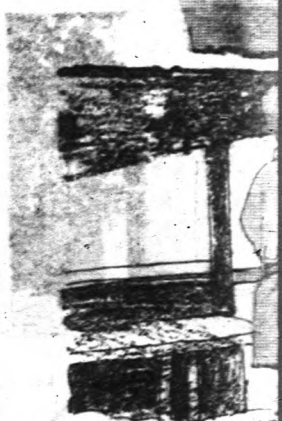
A Candler fiuk beátták, hogy apjukat nem lehet eltéríteni attól a szándékától, hogy megnősüljön. Féltek újabb félmillió szivbalzsam perrektől is, ennél fogva kezdtek beleyugodni abba a tudatba, hogy az öreg megnősül. Arra törekedtek ettől kezdve, hogy valami kedvükre való vagyonos asszonyt szerezzenek az öregnek.

Mielőtt ilyet találtak volna, megkapták az értesítést apjuknak Mrs. Raginnal való egybekeléséről. Ugyancsak megdöbbentek, amikor megtudták, hogy nemesak a mostoha, de két mostohatestvér is részt kér most már a Candler milliókból, eltekintve Mrs. Bouchel követelésétől.

Az egész család boldogtalan, csak az öreg boldog, s annak örül legjobban, hogy sikerült kiátszania a fiai.

Mrs. Onezima de Bouchel aki csaknem elnyerte a Coca-Cola királyi trónját.

A VÖLGYKATLAN

kis bányavár rezegettek a vörös Gonosz inasai csúf viükkel. Egyik he olyannak látszik, a ravatala. Egészenyászik alacsony kő villannak meg mögöl kiszüremlik fény. Fehér szőgkete koporsó...

Megkondul a toóra, előbb négyet, erősebb hangon két nyomban erre meg a "kopogó" a faksos ébresztő szor hogy munkába kísérteties, tempóján a bányászokat.

Egyenkint szállnak a kis fehér ház egymáshoz szegődnek egyik-másik megg az olajos mécsét, a ladnak az éjjelutó homályban alig-alig va, kertek alján, kegyalogutakon a bálé, hogy aztán ott Anya képénél imván egyet, eltünjöld, mélyében, ansohasem tudják, tán sehogysem is az éltető napvilág.

Meggyújtva meoldali kunyhójából Mogorván les ki el sze vannak e márkelljen összekerül piny Márton már lönösen a felesége mindenkitől, mindhenés óráiban, a fvesztőkben, a földkadozóbbá mállad.

Lupiny Mártonjöl tudja a környében áll az Istenmekeiket az anyakő nevével ijesztgeideje:

— Bányarém! Pedig bányász s lamikor, öt-hat volt a határban, zett. Lupiny elverte el egyszer részét a határnem volt vetése. hány holdnyi pusza uszott az elve nagybeteg volt ma a föld ára az ő pénz utolsó részére volt elegendő. Akkor aztán meverést, a földet, magamagát is és

A VASARNAP VAGY HUMOROS OLDALA

Rajzolta: Gene DyBnes

Csintalan Peti Kalandjai

Tej gyere át ma este hozzánk, jussanak egy kis forralt.

Nem lehet, felszámoltam. Megígértem a kutyának, hogy ma este jöjjek meg.

EGY KÜDERT! HOGYISNE!

Mama kérlek, légy olyan jó, adj nekem egy kvódert, megígértem Híffejű Péternek, hogy elviszem a mosiba, mamuskám, ugy-e adsz egy kvódert?

Híffejűnek az anyja ad neki egy kvódert és ha te nem adsz, hűvül fogja járni a fiúkat és azt fogja mondani, hogy te vagy a leg-amusciabb anyja az egész környé-ken és, mit gondolsz, hogy fogom akkor érezni magamat?

Tudod mit? Ne érezd magad sehogyse. Egy- szerűen nem mász el a mosiba és punktum.

Mamuskám drága, légy olyan szives, adj nekem egy kvódert, megígértem Csintalan Petinek, hogy elviszem a mosiba. Jó? Adsz?

MIT? EGY KÜDERT? Ugyúgyis, te meg, hofondulnál.

Mi az a vacak kvóder édes jó mamuskám? Mi az nekod, igazán? Ha nem adsz, nem merek Péti some elé kerülni és megmondani neki, hogy az én anyám-anyja amúgig.

Azt mondtam, hogy NEM! S ha én egyszer azt mondom, hogy NEM az annyit jelent, hogy NYUM! Megértetted?

Helló Mrs. Híffejű, hát hogyan? Jöjjen be egy percere.

O igen, de szivesen, de csak egy percere.

Megtáptad a pénzt?

Nem. De proficobát magyarázok napjaink.

Pedig hogy szerettem volna est a kepet látni. Ma van az a réz, ahol az ember a feleségével és az anyjával bent van az égő épületben és a kettő közül csak egyet tud megmenteni.

Hát ez az, amire én is a legkíván- csibb va- gyok, hogy a kettő kö- zül végül melyiket menti meg?

Tegyük fel, hogy te volnál ennek az em- bernek a ho-

En kérdate- lek először té- ged, — te melyiket men- tenéd meg?

Nem, nem, nekod kell elő- ször feltened, téged kérdezték.

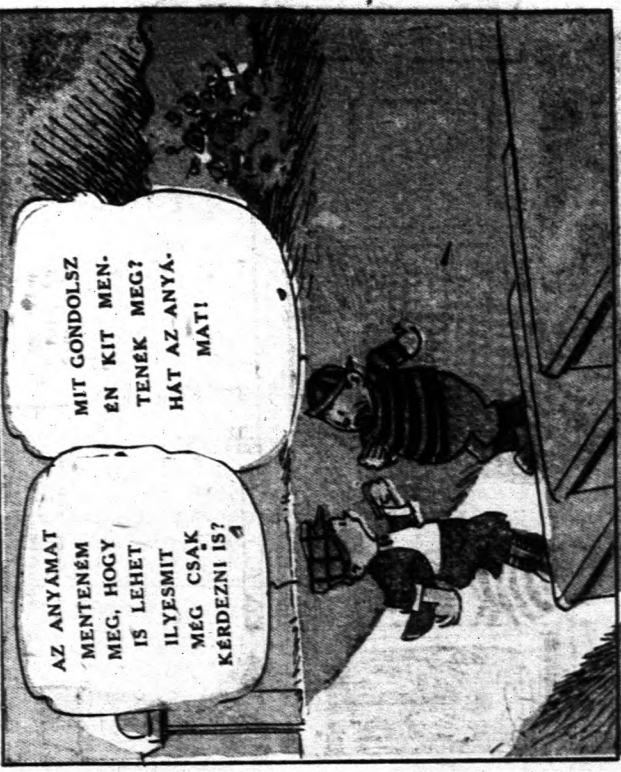
Ne nézz oda, figyelnek min- ket, légy ügy, mintha sem- mit se tudnál!

AZ ANYAMAT MENTENEM MEG, HOGY IS LEHET ILYESMIT MEG. CSAK MATTI

MIT GONDOLSZ EN KIT MEN- TENEK MEG? HÁT AZ ANYA-

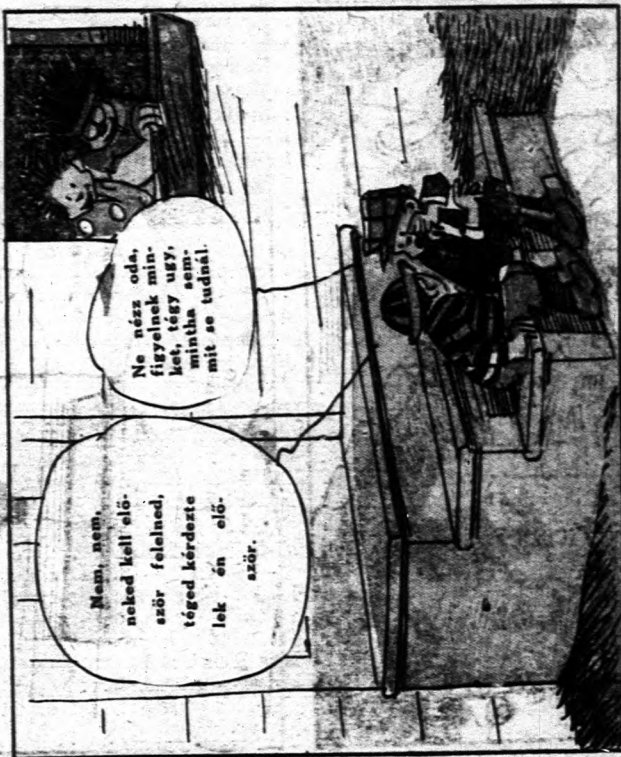

2071 NICS

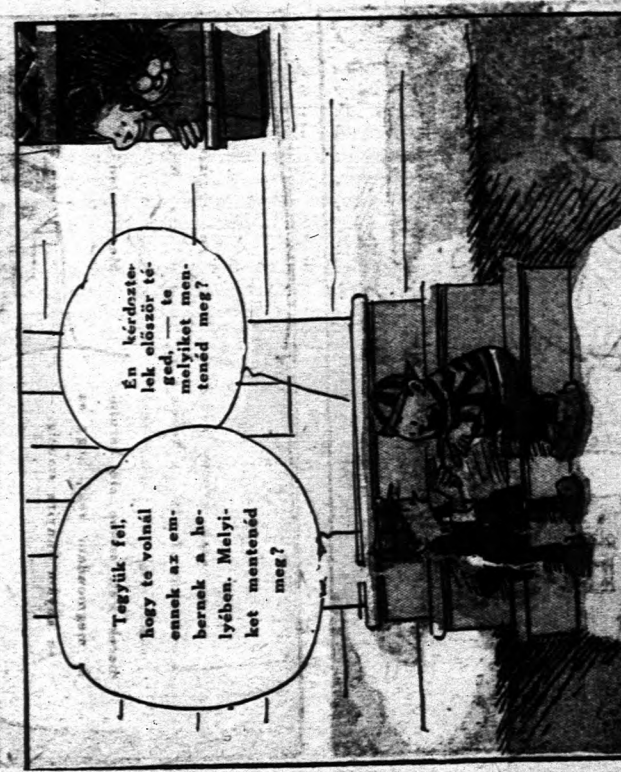
AZ ANYAMAT MENTENEM MEG, HOGY IS LEHET ILYESMIT MEG CSAK KERDEZNI IS?

MIT GONDOLSZ EN KIT MENTENEK MEG? HÁT AZ ANYAMATI!

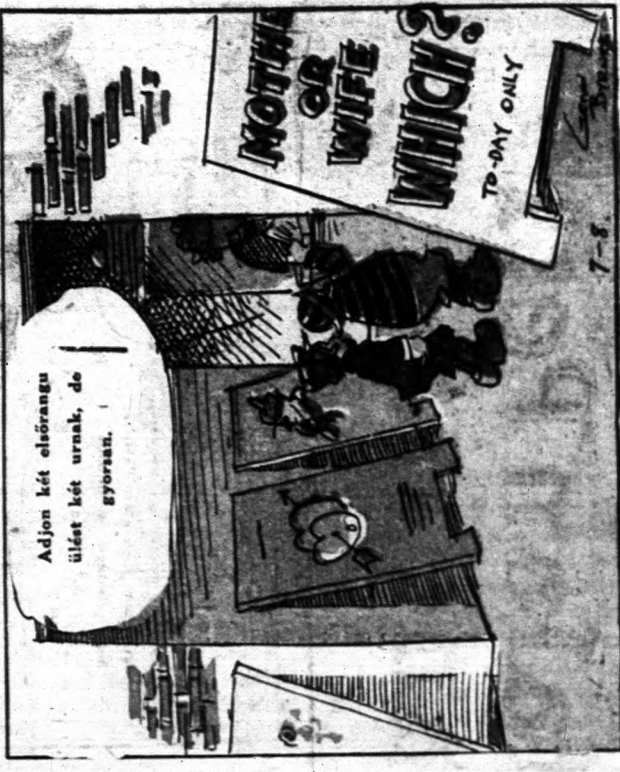
Mami, nem neked kell először felelned, téged kérdeztelek én először.

Ne nézz oda, figyelnek miniket, tégy úgy, mintha semmit se tudnál.

Tegyük fel, hogy te volnál annak az embernek a helyében. Melyiket mentenéd meg?

En kérdeztelek először téged, — te melyiket mentenéd meg?

Adjon két előrangú ülést két urnak, de gyorsan.

En is szeretnék valamit adni azoknak a fiúknak, olyan igazi gentleman mindkettőt!

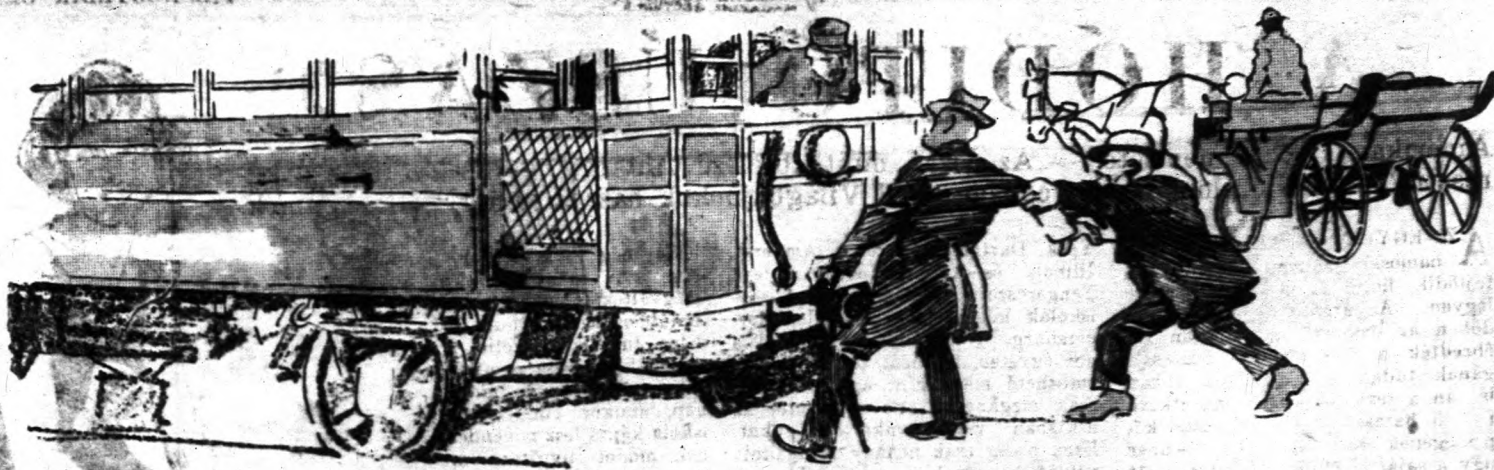
Nekem van egy jó ötletem mama, add ide a füledet, majd belesugom.

Itt hostam nektek egy kis édességet, amiért olyan jó gyerekek vagytok, hogy a mamát mentenéd meg és nem a feleségeteket.

En már eldöntöttem mamuhám, hogy csak a gyerekeket menteném a legjobban.

A GNÓM

A "Vasárnap" számára,
írta: Lőrinczy György

AT akart menni az ut másik oldalára, de, szokása szerint, szórakozott volt. Epp abban a pillanatban lépett a sínre, mikor a villamos kocsi, haragosan, esőrpölvé, ott termett. Ennek a kritikus pillanatnak meg se mérhető szádréze választotta el Korpás Edwárd nyugalmazott bányatanácsost az örökkévalóság csillagvilágos küszöbétől. Az a szemrebbenési kis idő, amíg a villamos kocsi a kerékei alá gyüri és öreg csontjait összeropogtatja.

Edwárd ur azonban rá se ért, hogy megijedjen. Epp, mikor a kocsi már majdhogynem a tyuk-szemére lépett, kemény kéz ragadta meg a karját és szinte dühösen rántotta vissza a sínről. Az öreg ur hirtelenbe és riadtan a villamosra tekintett föl, amely tüstént úgy állott meg, mintha maga is megijedt volna. Korpás ur még tántorgott. A kocsivezető szeméből gyűlölet és megretés szikrázott feléje, mintha, úgy magába, káromkodott volna. Leküzdte az öreg ember elébe és dühösen ráfordított:

— Vigyázzon, öreg! Mert kivásaljuk!

Korpás Edwárd ur úgy érezte, hogy bizony vajmi kevés hiányzott hozzá, hogy kivásalják. Kereste a láthatatlan kezet, amelyik megmentette a halálkocsitól. Körülnézett. Maga mellett furcsa kis öreg embert látott, aki nagy gonddal jegyezgetett a noteszába. Alacsony, gnómszerű, formátlan, majdnem szögletes arcu emberke volt, azonban olyan impozáns császárszakállal, ami egy óriás tábornoknak is sok lett volna. Miután elvégezte az irnivalóját, zsebre vágta a jegyzőkönyvét és Korpás urhoz fordult:

— Ez tehát rendben volna, — szólt és elégedetten mosolygott. Korpás tanácsos ur kezet nyújtott neki.

— De ön jóformán az életemet mentette meg! Köszönöm, kedves úram. Különböző Korpás bányatanácsos vagyok.

A kis furcsa legyintett a kezével.

— Nem fontos, hogy ön kicsoda. De fontos az, amit az a kocsivezető mondott. Hallotta?

Hallottam! Hallottam! De hiszen már hozzászórtunk mindenhez! Minden durvasághoz és komisszághoz tudniillik. Ez már korszellemmé lett, úgy látszik.

A gnóm indulatosan tiltakozott. — Az nem úgy van! Ha csak durvaság volna, arra fittyet vetnék. Azt már észrevenni se érdemes. De az a gazember rosszabb típus. Az már született haramia!

A bányatanácsos elszörnyedt. Még is próbálta esittigatni a haramia kis gnómot.

— No, no! Talán egy kicsit mégis csak tulságos szigorúan tetszik megítélni!

De a kis öreg még mérgesebben pattogott.

— Igen, igen, haramia! Ha csak durva volna, akkor talán nagyot káromkodott volna: az áldóját az ilyen ván számárnak! Ez érthető. Jobbára azt teszi, hogy azért hargszik, hogy a vigyázatlanságával majdhogynem őt is bajba keverte tisztelt uraságod. De ez az ember nem káromkodott, hanem fenyegetőzött.

"Maga mellett kis öreg embert látott, aki nagy gondalal jegyezgetett a noteszába"

— De e-hogy!

— De igenis. Még pedig gonoszul, gyilkos szándékkal! Vigyázzon, mert kivásaljuk! Ez magyarul annyit tesz, hogy ha alkalma és módja kerül rá, hát meg is cselekszi. Még pedig örömmel és szívesen. És fogadni mernék rá, hogy ez az ember előbb-utóbb belemászik valami kis villamos kalandba. Elgázolásba, összeütkezésbe. Azért is jegyeztem föl a nevét is, a számát is.

Egyet fordult és eltűnt az utca-keresztvezetés kavargó sokadalmaiban.

Valami két hét múlva Korpás bányatanácsos ur a Berlín-téren vágott át. Már el is felejtette a multkorai kis kalamitást és gondtalanul gödögött az embercivildelésben, mint az olyan ember, akinek nem sietős az utja, sőt, semmi egyéb se. Egyszer azonban véletlenül hátra pillantott, de akkor mindjárt remülten oldalra ugrott. A sarkában egy autómobil látott, ami már majdhogynem rája gázolt. Az em-

bert ilyenkor a magatartatlan élet-ösztön mozgatja, és Korpás Edwárd urnak eszébe se jutott, merre fordult. Húsz se vette hirtelenében, hogy épp a közeli villamos sínre ugrott. A sín azonban sikos volt a ráfagyott dértől és az öreg ember megcsuszott. Húszra vágódott, keresztül a sínáron, mintha liáztos mák lett volna. Meg is ütötte magát, mert alig hátr föltápaszkodni a két sáros tenyerére. Bágyatag szemmel páslogott végig a síneken, vajjon nem közeleg-e azon is a halál!

A rémülettől megdermedt: a villamos három lépésnyi távolságból eszeveszetten robbant feléje.

— Elveszttem! — rebegte. És alátan lehunyta fáradt szemét.

De nem történt semmi baj sem. Erőszakos fékezésre, épp az utolsó pillanatban, a villamos nagyot zökent és — megállt. A kocsivezető mellől a multkorai öreg császárszakállas ugrott le és Edwárd urhoz sietett. Fölemelte, leverte a havas port a ruhájáról, majd karonfogva, — a gyalogjáróra vonszolta, miközben morogva, duruzsolva, mégis szánakozóan korholta:

— Nahát! Ön igazán javíthatatlan! Még most se tanulta meg, hogy jobban kell magára vigyáznia! Ha véletlenül nem vagyok a kocsivezető mellett és az utolsó pillanatban magam nem kapok az irányítóhoz, akkor ön azóta a másvilágon van, annyit mondhatok!

Korpás ur már kezdett magához térni.

— Megint ön? És a kocsin volt?

— Igen, és ha nem lettem volna, akkor most csakugyan kivásáltak volna. Vigyázzon! Fenyegetőzött aztán. Nem mindig leszek épp azon a kocsin!

Megbillentette szögletes fejét, miközben szúrós, szeme villámot szórt Korpás ur felé. Aztán a villamos kocsi-ra ugrott. Egyet se vette a Korpás Edwárd halálkódó intetegetésére.

A hid közelében a villamos kocsi halálra gázolt valakit. A szerencsétlen áldozat ott nyomban, a kerekek alatt kilehelte a lelkét. Persze, nagy tömeg verőltött össze. Megillétfődvé és szitkozódva tárgyalták az esetet. A

milliófeju tömeg millió szíve és temperamentuma szerint.

A rendőrtiszt keményen faggatta az előtte remegő kocsivezetőt. A vádot ott. A bűnöst. Elő sorban őt kell meghallgatni, persze. Mi történt? Azt látjuk. Derékba szeltekett a gyilkos kocsi. De hogyan történt? Miért? Igen. Ki a bűnös? Ki volt az oka?

Az áldozat már nem felel. De a kocsivezető dadog és sápadozik.

— Nem tudom. Nem értem. Én csöngettem. Fékeztem. Hiába. A szerencsétlen vagy nem hallotta, vagy tán épp maga akart... mindenáron...

Valaki a csoportosulásból odafarakodik a rendőrbiztos közelébe.

— Nem igaz! Ripakodik indulatosan. Nem csöngetett. Nem fékezett. Az a szegény ember a gyerekével ment. A gyerek átszaladt a sínre. Az ember utána sietett. A kocsi elütötte. Pedig meg lehetett volna meg állítani. De ez... ez a... igen! Ki akarta vasalni! Igen, a kocsivezető a bűnös!

Korpás bányatanácsos ur a hangjáról ismerte meg a merész vádlót. A koronatanu ő volt: az ő furcsa kis gnómja. Odament hozzá.

— Megint itt? — kérdezte félig bosszusán, félig mosolygva. Megint ön? Mit csinál itt? Kicsoda ön tulajdonképpen?

A kis furcsa az egyik kezével a sűrű császárszakállát borzolgatta.

— Látja? — kérdezte epésen. — Látja? Ez az, aki önt is ki akarta vasalni! Ugy-e, megmondtam? Azóta mindig kísértem ezt az embert. Egy ideig azt hittem, hogy ön az a bizonyos kisemelt...

— Ki-se-melt? Hüledezett Korpás ur.

— Igen. Valakit, kisemelt. De ön szerencsés ember. Nem ön volt. Nem. Ez a másik.

Korpás Edwárd ur is elbámult. A sejtelmes zavaros izgalmaival nézett a különös emberkére, aki közbe megit csak eltűnt a szeme elől. — Hová lett? Ki volt? Hogy hívják? Korpás Edwárd ur nem is sejtette. De összekuszált gondolataival el-töprengett rajta és a szemével kereste a szögletes esondu kis kotnyeles. A tiffok tiffját, amit soha senki se ért meg. Aláíról mindenki csak akkor veszi észre, hogy van, mikor épp őt magát őrnyakon, vagy esipi fülön. A Villarend köbber dtektivjét: a Végzetet.

A Amerika az uszók resztül" juthat dip

AZ EGYESÜLT ÁLLA... hamosan abban az... fejlődik, hogy az uszók... legyen. Az utóbbi néha... dőben az emberek általa... ébredtek a vízi sportok... gának tudatára. Nemo... lán a testezés terén... hatását, hogy az... kének birtokában... egy a saját életét meg... a másokét megmenthet... ban is, hogy minden... sport áldásos eredmény... sonlithatlanul tulszár... uszó-sport.

Ebből a szempontból... az ifjuság hivatott nevel... eszközt megragadtak am... juknak kivívása érdek... az uszást, mint kötelező... bevezessék az összes köz... ban és egyetemeken. A... lenti, hogy egyetlen egy... gár, vagy polgárnó se ny... diplomáját addig, amíg... tantárgyából is sikeresen... állotta a szigorú vizsgát.

Kétségtelen, hogy... kell még addig lefolynia... az érdemes céljukat az... vetői tökéletes eredménny... hetik, de viszont le nem... az sem, hogy az utóbbi... hatalmas lépésekkel me... ték a célt. Végtelen örvé... a jelenség, mellyel a meg... galom állandóan növeked... ben fejlődik és terjed or... Máris vannak, és valób... számmal, olyan intézetek... uszás tudományában be... képességétől teszik függő... vendék oklevelének kia... feltételek pedig nem vala... nyűek. Sőt. A legszigor... gának kell alávetnie me... Kivétel csak olyan dia... tesznek, akinek valamilyen... ti fogyatkozása teljesen... tetlenné teszi számára... uszást. Ezzel szemben az... már számos esetben meg... hogy visszatartották a... végzett növendék bizor... pusztán csak azon az al... nem felelt meg az usz... ban körülírt követelmény...

Azoknak a vezető h... egyetemeknek a sorában... kötelező tantárgyul fogad... uszást, a következők fog... lyet: Columbia, Princet... sylvania, Yale, City Colle...

A HÓDÍTÓ ÚSZÁS

Amerika az uszók nemzete. — Az uszás, mint kötelező tantárgy. — Csak a "vizen keresztül" juthat diplomához a "college girl" Világbajnokok hazája az Egyesült Államok.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK rohamosan abban az irányban fejlődik, hogy az uszók nemzetévé legyen. Az utóbbi néhány esztendőben az emberek általánosan ráébredtek a vízi sportok fontosságának tudatára. Nemesak abban áll a testedzés terén mutatkozó hatás, hogy az uszás képességének birtokában az ember úgy a saját életét megóvhatja, mint a másokét megmentheti, hanem abban is, hogy minden más szabad sport áldásos eredményeit összehasonlíthatatlanul tulszárnyalja az uszó-sport.

Ebből a szempontból kiindulva, az ifjuság hivatott nevelői minden eszközt megragadtak annak a céljuknak kivívása érdekében, hogy az uszást, mint kötelező tantárgyat, bevezessék az összes középiskolákban és egyetemeken. Ami azt jelenti, hogy egyetlen egyetemi polgár, vagy polgárnő se nyerhesse el diplomáját addig, amíg az uszás tantárgyából is sikeresen ki nem állotta a szigorú vizsgát.

Kétségtelen, hogy "sek víznek kell még addig lefolynia," míg ezt az érdemes céljukat az eszme fölvetői tökéletes eredménnyel kiküzdhetik, de viszont le nem tagadható az sem, hogy az utóbbi időkben hatalmas lépésekkel megközelítették a célt. Végtelen örömdetes az a jelenség, mellyel a megindult mozgalom állandóan növekedő mértékben fejlődik és terjed ország-szerte. Máris vannak, és valóban nagy számmal, olyan intézetek, ahol az uszás tudományában bebizonyított képességétől teszik függővé a növendék oklevelének kiadását. A feltételek pedig nem valami könnyűek. Sőt. A legszigorubb vizsgának kell alávetnie magát. Kívételt csak olyan diákkal tesznek, akinek valamilyen testi fogyatkozása teljesen lehetetlenné teszi számára az uszást. Ezzel szemben azonban már számos esetben megtörtént az, hogy visszatartották valamelyik végzett növendék bizonyítványát pusztán csak azon az alapon, hogy nem felelt meg az uszás tantárgyában körülírt követelményeknek.

Azoknak a vezető helyen álló egyetemeknek a sorában, amelyek kötelező tantárgyul fogadták el az uszást, a következők foglalnak helyet: Columbia, Princeton, Pennsylvania, Yale, City College of New

York, Dartmouth, Brown, Amherst, Illinois és az Annapolisban levő Tengerészeti Akadémia. A középiskolák közül: Lawrenceville, Mercersburg, Exeter és Andover, a női egyetemek közül pedig Vassar említhető meg, mint amely ugyan csak megköveteli növendékeitől az uszásban való gyakoroltságukat. Ezek pedig csak néhány kiragadott példát képeznek a sok közül. A felsoroltakon kívül még számos más egyetemen és középiskolában be van vezetve az uszás, mint kötelező tantárgy, de meg minden iskolaév is szaporítja e modern szel-

Miss Helen Minzey, a Willacoley egyetem hallgatója, a műugrás bajnoka.

lemű intézetek számát.

Az uszás még nagyobb mértékben való terjedésének akadályát abban találhatók, hogy eddig nem állottak kellő eszközök az iskolák rendelkezésére. Mind e mai napig ugyanis az uszodát fényüzési berendezésnek tekintették. Oly fölösleges és költséges berendezésnek, hogy az intézetek ilyenmű felszere-

lésre még csak nem is gondolhattak. Az utóbbi időkben azonban megváltozott a helyzet és a megindult mozgalom hullámai idényenként tucatjával vetik felszínre az uszodákat szerzte az országban. Valóban nem látszik messzinek az a nap, amikor minden egyes iskola képes lesz növendékeinek módot nyújtani arra, hogy megtanulhassák és gyakorolhassák az uszást.

Azokban az intézetekben, ahol az uszás már is be van vezetve, mint kötelező tantárgy, a jelentkező tanítványok már a beiratkozás alkalmával letehetik a vizsgát. Ha ez sikerül, azonnal meg is kapják az érdemjegyüket. Azoknak pedig, akik eddig még nem igen barátkoztak meg a nedves elemmel, külön tanfolyamot kell venniük az uszásból, mely rendszeren naponta meg lesz tartva.

Mint hogy az iskolák e mai kor szellemének megfelelő reformja még csak kezdő stádiumban van, természetesen, hogy eddig még nem alakulhatott ki az általános standard, mely szigorúan megjelölne a követelmények határait. Minden egyes iskola a maga hatáskörében tüzi ki ama körvonalakat, amelyeknek keretében növendékeinek képességét megítéli. A Princeton egyetem hallgatóinak például a következőkből kell levizsgáznok: 100 yardos hátuszás és egy másik szabályos uszásmód. Továbbá, háromszoros életmentés, ami alatt az értendő, három ízben kell a vízbe ugrania a vizsgázónak abból a célból, hogy megmentse a "fuldokló" bábokat. Végre ismernie kell a Shafer-féle felkészítési eljárás módszereit. A columbiai jelölteknek valamivel könnyebb a dolguk, mint hogy nekik csak a következőket kell tudniok: 100 yardos melluszás, bármily módszerrel, továbbá 50 yardos hátuszás, végre egy tisztesleges fejsugrás 8 lábnyi magasságból. Ehez képest az amhersti követelmény igen egyszerűnek nevezhető, mert itt a növendékektől nem várnak el egyebet, mint azt, hogy egyszerűen és megszakítás nélkül uszson végig 200 yardot.

Az uszásnak az iskolák kötelező tantárgyai közé való felvételének fontosságát mi sem jellemzi jobban, mint az a tény, hogy a beiratkozó növendékek túlnyomó része még az uszás alapelveivel sincs tisztában. A megcitétt számítások azt bizonyítják, hogy a különböző intézetekben jelentkező ifjuságnak 20-70 százaléka nem tud uszni, ami az ország aránylatban 50-60 százalékra tehető. A női egyetemeken pedig még a fenti számoknak is alatta állanak. Átlag az ifjuság legkevesebb 60 százalékának fogalma sincs az uszás mesterségéről, ami annál megdöbbentőbb, ha elgondoljuk, hogy itt arról az ifjuságról van szó, melynek minden alkalmá meg van a fejlődésre.

Miss Sybill Bauer, a Northwestern University tanulója, a hátuszás bajnoka.

Biztató lendületet fog adni az ügynek az a körülmény, hogy mind több és több iskola rendez uszó-versenyeket. Magában New Yorkban 20,000 fíu vett részt a legutóbbi iskolaévben rendezett versenyeken, — és ebben a számban nem foglaltatnak benne a magániskolák versenyzői. Egyedül ez a szám is fényesen igazolja azt, hogy milyen közérdek fűződik az uszásnak az iskolai oktatásához, mint-hogy bizonyos, hogy ennek a husz és néhány ezernyi ifjuságnak legnagyobb része soha életében nem tett volna szert az uszásban való ilyen gyakorlatra, sőt talán soha meg se tanulta volna az uszás alapelveit, ha nem buzdította volna az, hogy versenyben fog részt venni és babérokot nyerhet.

Sajnálatos ennélfogva az a tény, hogy a leányok nem vesznek kellő mértékben részt ezekben a nemeg-törékvésekben. Az illetékes körökben mindig nagy számmal voltak ellenzői annak, hogy az atletikában nők is részt vegyenek, arra való hivatkozással, hogy a testnevelésnek a tömeg javát kell szolgálnia és nem lehet egyes kedvezőbb helyzetben levőknek a kiváltsága, de a versenyeken való részvétel egyenesen veszélyessé válhat a nő számára. Ez azonban, minden egyébtől eltekintve, az uszás szempontjából egyszerűen neveltséges állítás. Csak azok érvelhetnek így, akik nem ismerik a tényeket. Az uszás modern formája, kellő alkalmazásban, egyáltalán nem követel valami túl nagy testi megerőltetést. A különböző sportok más fajtáival szemben, mint amilyen például a futás, az ugrás, a különféle labda játékok, melyek mind oly hatalmas erőfeszítést igényelnek, hogy minden mozdulatra a testnek összes izmai összerándulnak, az uszás nem egyéb, mint könnyed és ritmikus mozdulatoknak a dolga, amelyben kerülni kell minden fölösleges élénk mozdulatot és csak el kell térülni a víz felszínén, mint egy puha és kényelmes pamlagon. De nem egy női uszó-bajnoknak említhetők a nevét, akik rövid és táv-uszó versenyeken már 8-12 éves koruk óta részt vesznek és azóta erős és

edzett testű fiatal nők ké fejlődtek. A férfi egyetemi hallgatók közül csak Ludy Langert és Norman Rosst említhetjük meg, kik világbajnoki rekordokat teremtettek, míg a női egyetemi hallgatók közül Miss Sybill Bauer, a hátuszó bajnokot és Miss Helen Meanyt, aki az ugródeszka és a mestéri elmerülés bajnoka.

A FOGPISZKÁLÓ

A "Vasárnap" számára, írta: Kálmán Jenő

AZ MEG A BÉKE sokszor visszasírt éveiben történt, hogy Paszternák korán reggel és egy vas nélkül elindult állást keresni. Az ifjabb generáció szemében furcsa lehet, de akkoriban is megessett, hogy némely ember koplalt, holott állítólag bőséges esztendők voltak és gazdagságban uszott az ország. Hát szép világ is volt az, tagadhatatlan, de Paszternáknak, akiről itten szó lesz, mégse volt egy vasa se. Pedig egyébként kitűnő bizonyítványokkal rendelkezett, mint kettős könyvelő és saldakontista, vagy valami ilyesféle.

Az álláskereső aránylag elég könnyű dolog volt. Az ember elment hazulról korán reggel, megállt egy nagyobb lapkiadóhivatala előtt és elolvasta a fekete táblára kiragasztott apróhirdetési oldalt, annak is azt a rovatát, amely álláskeresőknél szült.

Paszternák ebben az időben igen tájékozott volt a világ dolgairól, mert hat heti facérsága óta nem csak az apróhirdetéseket olvasta el, hanem még a tárcarovatot is. Ugy, ahogy sorjában ki volt ragasztva a táblákon. Ideje volt, hála Istennek bőven, bár az újságot olvasás helyett a hozzájáró kapuciner nélkül kissé fárasztó volt, de hát akkoriban az újságok csak öt krajcárba kerültek és méltánytalanság lett volna azt követelni a kiadótól, hogy az ingyen művelődés mellé még feketét is szerviozzanak — az éhes álláskeresőknél.

Paszternák facérságának további kellekei voltak: egy agyonhasznált, piszkos notesz és egy összerágott ceruzavég. A kettőt arra használta, hogy följegyezze azokat a cégeket, amelyek munkaerőt kerestek. Paszternák notesza már majdnem megtelt olyan cégek címével, amelyek — mint utólag kiderült, — nem reflektáltak szolgálataira. Ilyen alapon magát a Budapesti Lak- és Cimjegyzéket is leírhatta volna. Mert mivel ennek a körforgó gépein. Ebből aztán az következett, hogy amikor 12 óra tájban beállított a kiszemelt céghez és bizonyítványait a kezében hozzá akart fogni a mondókájához, az irodafőnök hidegen ennyit mondott:

— Sajnáljuk, már elkésett. Vagy: — Épp egy órája töltöttük be a szóban forgó állást. Tessék megnézni, a könyvelő már dolgozik is.

Paszternák kívülről tudta ezeket a válaszokat és volt rá esze, hogy be sem várta a feleletet, sarkon fordult és elment. Igen reznigant természet volt és filozófus kedély, aki úgy okoskodott, hogy facérságának idejét még sem töltötte hiában, mert a monarchiának elég volt rajta kívül olyan merlegképes kettős könyvelője, aki annyira tudta, hogy mit tervez Izvolszki Párisban. És mindezt ingyért.

A nevezetes reggel, amelyen történetünk hőse újra elindult állást keresni, szorult-szóra ugyanaz történt vele, mint az előző napon. Miután feljegyezte noteszába a Krepuska és Társa díszműgáru cég címét, mint a neki legmegfelelőbbet, belemerült a napi politika kombinációiba, majd áttért a külpolitikára, átböngészte a színházi rovatot, kitanulmányozta a legújabb fővárosi kölesöntervezetet, elolvasta és megkritizálta az aznapi novellát és végül elkísörte a regény hősnőjét az első izgalmas rendoura egé-

szen odáig, hogy "folyt. köv." s végül sóhajtvá elindult a Krepuska és Társa cég felé, lévén ez legközelebb a kiadóhivatalhoz. Távolsági cégeket már fel se jegyezt.

Utközben semmi nevezetes dolog nem történt vele. Az az történt valami, de annyira jelentéktelen, hogy szinte nevezéses volna följegyezni. Az történt ugyanis, hogy amint szórakozottan ballagott a Köruton, a járdá szélén egy heverő fogpiszkáló vonta magára figyelmét. Nem esontból való, csak amolyan egyszerű fácska, amiből egy egész csomagot lehetett kapni két krajcárért. Lehet, hogy használt is volt az egyik végén, de semmiképp sem volt gusztagos dolog egy fogpiszkáló, ami a földön hevert, akár használat előtt, akár után.

És mégis, Paszternák, anélkül, hogy valamire gondolt volna, fölemelte a járdáról az árva fogpiszkálót, fölemelte, pörgette, játszott vele, végül, ugyancsak a tudtán kívül a füle mellé tűzte. Talán szórakozottságában azt hitte, hogy cigaretta és ő most munkaközben van és nem ér rá minduntalan cigaretta után kapkodni a mellénye zsebébe. Vagy öngunyból csinálta: hadd lássák az emberek, hogy

...a fogpiszkálót, a füle mellé tűzte...

ebédelni szokott. Denique, a fogpiszkálót a füle mellé tűzte, a fogpiszkáló ott maradt, odatűzve a füle mellé, két-három hajszál között, amik megtartották és nem engedték ismét a föld porába hullni.

A Krepuska és Társa cég nagy üvegportáléja ott fénykedett előtte és Paszternák egy pillanatra fölvetette magában a kérdést: bemennyek, vagy ne menjek? Mert hiszen ugyis mindegy. Ezelőtt másfél órával itt járt már az a szerencsés kollega, akit sivar és műveletlen lélek létére nem érdekelték a legfrisebb pekingi újdonságok.

Mégis, úgy gondolta, hogy ez a legkevésbé, amit önmagával szemben megtehet. Az ember bemegy és kijön, nem tellik bele öt perc és akkor legalább az egész napja szabad. Hát mégis bement. A segéd egy üvegkalitkába utasította, ahol Krepuska ur éppen levelet diktált a gépbe egy csinos, fiatal kisasszonynak: "Tisztelettel értesítjük, hogy vettük f. hó 9-éről szóló nagybecsű rendelését és van szerencsénk tudatni, hogy..."

Ekkor lépett a kalitkába Paszternák és Krepuska ur idegesen letolta aranykeretű csip-

tetőjét az orra hegyére, mert-mégis jobb, ha az ember az üzletfeleket a saját szemével nézi meg, mint üvegen keresztül.

— Parancsol!
Paszternák előkotorta a bizonyítványait és hozzakezdett a mondókájához, de Krepuska ur nem engedte befejezni.

— Sajnálom — mondotta — a szóban forgó állást már egy órája betöltöttük!

— Tudtam — mondotta bánatosan Paszternák és ahogy a száját mozgatta, a fogpiszkáló megbillent a füle mellett. Megbillent és kiszabadítván magát a két hajszál öleléséből, a földre hullott. Paszternák érezte, hogy valamit elvesztett, szórakozottan utána nyult és föl-emelte.

Krepuska ur, aki a maga részéről már elintéztnek tekintette az ügyet, most hirtelen figyelmebben odanézett és pillanatnyi megfontolás után így szólt:

— Azaz várjunk csak! Szabadna kérnem a bizonyítványait!

Paszternákot egészen megdöbbsentette ez a váratlan fordulat. Hathetes facérsága alatt most először történt meg vele, hogy a bizonyítványait kérték. Nem is értette a dolgot egészen. Mindazonáltal odanyújtotta a bizonyítványait, amelyek rendszerint egyformák. Távozó tisztviselővel szemben egyetlen intézmény sem fuvarkodik erkölcsi elismerésben. Paszternák bizonyítványai is rendben voltak. Krepuska ur láthatólag meg volt nyugtatva és megkérdezte, mik az igényei.

Ezen sem volt fönnakadás. Paszternák igen szerény fiúnak mutatkozott és némi alkudozás után kész volt az egyezés. Mikor Paszternák megzavarodott fejével és rejtélyel terhelve elhagyta az irodát, Krepuska ur mosolyogva fordult a kisasszonyhoz:

— Maga most azon töri a fejét, hogy miért akeptáltam azt az urat, miután már előzőleg elutasítottam. Megvallom magának, a külsője nem tetszett nekem. De aztán megláttam, hogy a füle mellől leejtett egy fogpiszkálót. És fölvettem. Hát lássa ilyen ember kell nekem. Aki meg tudja becsülni és meg tudja őrizni a legapróbb értéket is. Ilyen emberre vakon rábízom az egész boltomat.

Ezalatt Paszternák már az utcán járt és ahogy különös és megdöbbsentő szerencsésén tűnődött, hirtelen megpillantotta az ujjai között a fogpiszkálót.

— Hát ez mi az Isten esudájának van mondta mérgesen és kettétörte a fogpiszkálót.

Ebből is megállapítható, hogy az ember általában a leghálátlanabb teremtménye a jóistennek.

Európa be ujból fe

A LAUSANNEI konferencia befordított erővel adta tanácsországnak elpusztíthatatlan életképes törökországnak elvesztett területeit és olyan körülmények között szerződéses nyelk megsemmisítették volna a nyugati állam létalappait is.

A nyugati államférfiak újra a "pa beteg emberének" nevezték. De újra és újra meg kellett bántani és elcsitított kijelentésüket. A 1821-ben "beteg" volt s ebben a felborította a Szent Szövetség. Törökország ismét "beteg" lett, nál támadó orosz tábornokok nem hették le ellenfelüket. 1913-ban közel állott a teljes felbomlás, azonban az angolok Gallipolimit tisztelték is ezt a különös betegséget. Törökország a régi nyugati "halott" volt; de azóta legyőzte a haladőbb nemzetet és nagyban ántánt felbomlásához.

A török birodalom állandó fenyegetésként nyitkál arra, hogy emberek formálnak nyelket. 1914 e őtt Törökország alaknázta a külföldi koncessziókat a különböző nemzetiségek talmak manipulációi megakadályozásáért.

Ilyen kedvezőtlen talajon a török tőrekvésekkel szemben csakis a sági és harcias népnek szelem hatott. Ez a szellem megfelelően nyult. A török nép karddal mindazt, amit a toll utján elvesztett özőnével ronggyá áztatta az zódést, amelynek alapján a nyugati fel akarták darabolni országának.

Az ántánt terve bonyolult a lómáciai alapokon nyugodott, hogy részletesen foglalkozunk a

A londoni szerződés (1915) amely Osztrországot belevitte a világháborúba között Adaliában, de a törökországnak. A St. Jean de Maufréjől megállapította az anektálást Konia és nyugat felé Smyrna is a teljességgel olasz fenhatóság alá.

A mudrossi fegyverszünet után megszállották Konstantinápolyt, az olasz csapatok szálltak partra Agadani. A nagy opera legközelebbi jele s a függöny taps nélkül gordon bizottak aláírták a sevesi békeszerződést (1918) s miután a szövetségesek narultak a három részes egyezmény zódés megfogalmazására Törökországot, letétől s csupán Anatóliát, és Kápmára. Európában a török határát ták meg. Törökország azonban mert területét öt érdekel körözött zött Anglia, Franciaország, Olaszország az európai Törökország nemzetke.

A sevesi tárgyalások alatt a török ország és a többi szövetségesek a rienneben megkötött egyezmény ország Brest-Litovszkban elhagyta mondták, jogilag részt ütött a szövetségesen eleplették s a sevesi álló egyezményt csatoltak, amely szabadult a tőkletes annexiót, érdekkörzetre való felosztást hatalmat felhívtak arra, hogy a zettben gondoskodják a békeszerződésről. De a st. Jean de maurrien és a szövetségesek egymással szótása alkalmat adtak Venizelosnak.

A bolizognei konferencia jog arra, hogy offenzívát indítson Anatóliátásért cserébe a szövetséges rögországnak az anatóliai felsziget dátum magába foglalta Smyrna-gecs annexiójával együtt. Görög lómáciai győzelmet aratott, miután teteleit is nagyrészt ő diktálta.

A sevesi konferencia súlyos get ért. Anglia aggodalmakat nyelmenlélő érezte magát, Olasz családott, Görögország örömmel dig nem elégedett meg eredménye.

Közben fölemelkedett a Közé tapha Kemal passz 1920 áprilisában nagy nemzetgyűlést, Görög part megszállásával becsapta Oltzetése alatt álló nemzeti hadseregius 22-ikén offenzívát kezdtek. zelemerre arattak, a törököket esarraig s teljesen előzölötték Thrahektóber 25-ikén Sándor görög héttel később a görög választások stantint s Venizelos lemondott, hogy Konstantin december 19-ikén gók egyszerre teljesen ellenkező Ettől fogva a görögök a saját borot.

1921 március 25-ikén megoffenzívta. Ez tizenkét napig tar állapodásra jutott, mert az eskák nél vereséget szenvedett. Angli ajánlott fel Görögországnak. Aták Julius 10-ikén megkezdődött zívája és egészen szeptemberig győzelmek meg nem szakadó tember 8-ikán a török ellen-offe szavetotte a görögöket.

1921—1922-telén Konstantin vitte Thraciába, hogy Konstantin re. Est a kísérletet azonban a ták. Márciusban a szövetségesek tak Görögországnak Anatólia

ASSZONYYOKRÓL ASSZONYOKNAK

Robinson költője főiskolát akart létesíteni

DANIEL Defoe mindnyájunknak régi kedves barátja, hiszen ő írta Robinsont, a világnak a Biblia után legerősebb könyvét. Defoe neve annyira összefonódott a művével, hogy általában nem is igen tudnak róla mást, minthogy a tizenhetedik században Angliában élt és ő írta meg Selkirk matróz kalandos életét, ami nemcsak a pusztaszigetre vetődött szegény hajósok, hanem az egész emberiség fejlődésének, a kultúrának is valóságos története. Robinsonnak világsiker volt, minden nyelvre lefordították és nem csak számos kiadásban jelent meg, hanem mindenhol egész Robinson-irodalom is keletkezett.

De Defoe Dániel nemcsak azért érdekes, mert megírta a Robinsont, hanem mert életének, munkásságának története is valóságos regény. Jómódu kereskedő családból származott és mikor tanulmányait elvégezte, maga is kereskedő lett. De az üzletek nem érdekelték, nem is igen foglalkozott velük, hanem inkább politizált, főleg rópiratokat írt.

Szellemes és nagyon éles írásai miatt senkit sem kímélt és így bizony a börtönbüntetéssel is többször volt alkalmunk megismerkedni. Élénk és nyugtalan személy volt, tele ideákkal, amik közül egy csomót könyvben is kiadott. Ezek a kis tanulmányok leginkább gazdasági kérdésekkel foglalkoztak, bankokkal, biztosításokkal, kereskedelmi bíróságok felállításával, közutak fontosságával, de szociális kérdéseket is tárgyalt, így rokkant matrózok állami ellátását és a nőnevelés reformját, amit

"Akadémiák nők számára" c. tanulmányában fejt ki.

Defoe abból indul ki, hogy a nők szellemi képességei nem gyöngébbek, mint a férfiaké, sőt felfogásuk még gyorsabb is; és csak azért buták és rossz modorúak, mert se nem tanítják, se nem nevelik őket, hanem egész fiatalágukat varrással, foltozással és haszontalan cicómák készítésével töltik. Ennek a szegényteljes állapotnak meg kellene szűnni, mert a jól nevelt asszony isten teremtményei közül a legszebb, legbájosabb, és arra kellene törekedni, hogy minél több asszony váljék ilyené.

Miután a természet adott a nőknek értelmet, ezt művelni is kell és ezért Defoe női főiskolák felállítását sürgeti, sőt a legtermészetesebben ki is dolgozza az olyan iskolák szervezetét, berendezését. A főiskola ne nagyon különbözzék más nyilvános iskolától és álljon minden tanulni vágyó nő előtt nyitva, hogy mind azt elsajátíthassák, ami szellemi képességüknek megfelel. Pontos, hogy az intézet nagyon szigorú legyen, mert előkelő és gazdag emberek, csakis így bízzák majd rá leányait. Amerikában már inkább az ő felfogása győzelmeskedett, de az öreg Európa maradt ebben a tekintetben.

A főiskolát nagy kertbe kívánja elhelyezni egyetlen bejáratral. Külön felügyelőre ne legyen szükség, a leányokat becsületességük és komolyságuk védje meg. Aki az intézetbe lép, aláírja a házi rendet és ezzel aláveti magát a főiskola szabályainak. Csakis önként lehet a főiskolába lépni, szülői kényszer alapján senkit sem vesznek fel és

akarata ellenére senkit sem tartanak ott. Parlamenti határozatnak kell a főiskola területéről minden férfit, kivéve az iskola papját, kitiltani, ezáltal a leányok figyelmét nem vonja el semmi a tanulástól, meg az iskola még arra is alkalmat ad nekik, hogy kellemetlen kérések zaklatásától meneküljenek.

A főiskolán a nők rangjuknak és érdeklődési körüknek megfelelő oktatásban részesüljenek, tanuljanak zenét, táncolni, idegen nyelveket, mert mint Defoe szelímesen jegyzi meg, művelt asszonynál a többnyelvűségtől sem kell félni. Sajátítsák el elsősorban a beszéd báját, a tárgyalás finomságát, de a tudományok egyetlent ágát se zárják el előlük, mert hiszen az értelem fejlesztése a fő cél. Az így nevelt asszonynál az után élvezetes és hasznos lesz társalogni, mert a nők általában éles eszűek és gyors felfogásúak, a legnagyobb ritkaság a nehézkes észjárású fiatal leány.

Az értelmes és jómódu asszony a legszebb ajándék, amit Isten legkedvesebb teremtményének, a férfinak adott, és ezért a legnagyobb korlátoltság, a nőket a jövevények előnyeivel megfosztani, annál is inkább, mert a művelten asszony viszont kellemetlen, lármás, veszekedő, valóságos ördög.

Ha mindezt tekintetbe vesszük, látjuk, hogy a nők jó nevelése elsősorban a férfiak érdeke. Az asszonyokkal az egész világon igazságtalanul bánnak, mert a nagy különbség közöttük és a férfiak között nem velük született, hanem csakis a nevelés eredménye, és még így is any-

nyi jó tulajdonságuk van, hogy jogosan kívánhatnak más sorsot, mint hogy szakácsnők, házvezetőnők, rab-szolgák legyenek. Nem akarom a nők uralmát dicsérni, de kívánám, hogy úgy neveljék őket, hogy a férfiaknak igazi társa legyen. Okos és művelt asszony azért nem fog a férfiak dolgába avatkozni, éppen úgy nem, mint ahogy az okos és művelt férfi sem akarja elnyomni a gyöngébb nőt. És ezt az ideális állapotot úgy érhetjük el, ha a nőket tanítjuk és neveljük, mert itélőképességüket csakis így fejleszhetjük.

Dániel Defoe-nak ez a kis tanulmánya 1697-ben jelent meg és így időrendben az első feminista írás. A tizenhetedik században írta, amikor ugyan nagyon kiváló asszonyok is éltek, különösen Franciaországban, ahol nevük az irodalom és történelem lapjain az első közt ragyog, de ezek csak egyes kiváló egyéniségek voltak, a nők nagy tömege olyan e maradt, primitív volt, mint ezt Defoe olyan szemrehányóan írja le.

És ő, aki állandóan az emberiség fejlődését, haladását előmozdító intézményeken, reformokon törté fejt, neki jutott először eszébe, hogy milyen hatalmas hiányt adna ennek a fejlődésnek az, ha az emberiség felét, az asszonyokat úgy nevelnék, hogy ők is kivehessék részüket az emberiség nagy kulturmunkájában.

KÖZHIRRE TÉTETIK

Akron és vidéke magyarságának a legfontosabb egészségügyi érdeke tudni azt, hogy a

MEGVÁLTÓ GYÓGYSZERTÁR

POSTAHIVATAL ÉS ORVOSI IRODA

egy kitűnő európai képzettségű lelkiismeretes orvos vezetése mellett.

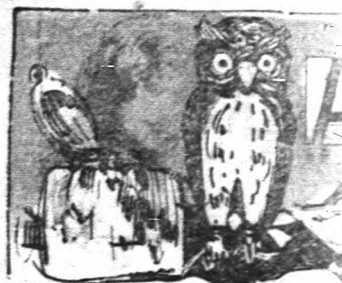
BELL PHONE: MAIN 3013.

A 133-E. SOUTH STREETEN

az egyedüli nyilvános magyar gyógyszerár Akronban és vidékén

JANOVICS JENŐ

okleveles óhazai és amerikai magyar gyógyszerész vezetése alatt.

Hogyan tanuljunk könnyen a

2. közlemény:

Erre a célra az ABC követő betűit használjuk fel, a következő sorrendben:

c, d, e, f, g, a, h, e.

Ha még többre volna szükség, használunk újabb betűket, hanem a teljék a sort, pl.

c, d, e, f, g, a, h, e', d', f', g', a', h', e', stb.

Hogy miért van ez a sorrend (vagy eltérőleg az abc-től) arra még térünk; most ezzel ne törjük a fejünket.

A már említett számok helyett e betűket használjuk a következőkben:

az 1-ső vonal neve lesz:
a 2-ik " " " "
a 3-ik " " " "
a 4-ik " " " "
az 5-ik " " " "

ugyanígy

az 1-ső vonal-köz neve lesz:
a 2-ik " " " "
a 3-ik " " " "
a 4-ik " " " "

Vegyük kottapapírost és írjuk a kottafejeket, használjunk egy "negyed" hangokat, írjuk alája a tüklet; megjegyezvén egyszersmind korra, hogy a harmadik vonalig dig fölfelé írjuk a szárazakat, a harmadik vonaltól kezdve mindig lefelé írjuk a szárazakat.

Est a kis papírost most hordoz magunkkal, mert itt most nincs teendő, mint megtanulni minden e vonal és vonalköz nevét. Est kell.

En a következő módszert ajánlom gyors megtanulásra:

1. Ugyebár az első vonal e: — a "felső" szó f betűkezdődik: tehát a felső vonal (az 5-ik) neve: f.

Először est a két vonalat jegye meg. Nem lehet elfelejteni.

2. Látjuk, hogy az első vonal: e, de ugyancsak a felső vonalköz is: e, —épen így a felső vonal: f, de az alsó vonalköz is: f.

ZERKOVITZ BÉLA

a magyar dalmeccs királya

leghíresebb dala

ZONGORÁRA ÉS ÉNEKRE.

1. Édes, ne sírj ... 50
2. Bloch Edith, urleány ... 50
3. Csicsó ... 50
4. De jó volna egy nő ... 50
5. Fehér, hogy szél ... 50
6. Hűlt szél ... 50
7. Jéj, jéj, hallj meg ... 50
8. Krámer Pál öröme ... 50
9. Mondják meg a legkisebbik Horváth lány ... 50
10. Most, amikor minden virág nyílik ... 50

Bérmelyik 10 dal egyszerre rendel 2.00. Bérmelyik 10 dal egyszerre rendel 2.00.

Bérmelyik 10 dal egyszerre rendel 2.00. Bérmelyik 10 dal egyszerre rendel 2.00.

Kérje teljes magyar kotta, hangfelvétel és lemez. Árgyűjtés. — Minden magyar és külföldi zeneművelkedőnek ajánljuk.

Bárd Ferenc és Fia

new yorki fiókja

KEREKES BROS.

Amerika legnagyobb magyar kotta- és zeneműkereskedése

208 EAST 86th STREET, NEW YORK, N. Y.

VASÁRNAP A VÁROSLIGETBEN

